На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

Народная Воля

№№17–18 (3556–3557)
31 студзеня 2012 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Выдавец: УП «Народная воля».
Кошт — свабодны.

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

ТЕМА ДНЯ

Дмитрий ГАЛКО:

Господин Рубинов, вы настоящую оппозицию даже не представляете...

В субботнем эфире программы «Картина мира» с Юрием Козиятко на канале «РТР-Беларусь» председатель Совета Республики Анатолий Рубинов сделал неожиданное заявление: «Вопрос о том, чтобы у нас была системная оппозиция, — важнейший вопрос нашей политической системы».

И совсем не для того была, чтобы Запад нас понял и простил, а, поняв и простив, помог с валютой, которой мы не доверяем (обесценится со дня на день!) и другим не советуем, но очень в ней нуждаемся. Вы ни за что не поверите, но оппозиция нужна потому, что без нее «страна не может нормально развиваться». Ей, стране, только во вред наличие единственно верной точки зрения. «Какой бы она ни была хорошей или каким бы непогрешимым ни казался автор этой точки зрения», — рискованно добавляет председатель Совета Республики.

Нужны, оказывается, альтернативные предложения, нужна критика и неудобные вопросы. В общем, необходима оппозиция. И не просто необходима, она «должна быть обязательно».

Поскольку первый период существования нашей страны, который требовал, по дипломатичному выражению Рубинова, «специфических методов управления», уже в прошлом, настала пора подняться на ступеньку выше. Вырасти из коротких штанишек.

Так что же, завтра выпустят из тюрем всех политзаключенных, восстановят гражданские права и свободы, президент мужественно совершит акт самоограничения, к выборам допустят всех желающих, не будут чинить препятствий и посчитают наконец наши голоса вместо того, чтобы рисовать их борщом? Начнется новая эра в истории нашей страны, когда взаимоотношения гражданина и президента станут определяться по формуле, выведенной российскими десантниками: *«Ты такой же, как я, человек, а не бог/ Я такой же, как ты, человек, а не лох»?*

Увы, журналист не задал этих вопросов. Спросил только, откуда возьмется «нормальная» оппозиция, кто ее будет создавать. Потому что в нынешнем виде оппозиция Рубинова не устраивает: «все на площадях, штурмы и так далее, какие-то лозунги и обругивания».

Так оппозиция в ее нынешнем виде не только Рубинова не устраивает. Не думаю, что сильно преувеличу, если скажу, что она не устраивает в первую очередь большую часть демократически настроенной общественности. Не из-за того, что «все на площадях», нет там никого давно, к тому же для оппозиции как раз нормально быть на площадях. А по причине ее удручающей беспомощности.

Конечно, причиной этой беспомощности являются и определенные внутренние недостатки. Но, вообще говоря, в условиях авторитарного режима, который жестко пресекает все несанкционированные проявления социально-политической жизни, у оппозиции есть только два пути: либо действовать в формате революционного подполья, либо имитировать оппозиционную деятельность в строго отведенных рамках (эти рамки ничего, кроме имитации, не позволяют). До революционного подполья дело не дошло, не тот случай, поэтому мы наблюдаем второй вариант. Как сказал бы ослик Иа: «Жалкое зрелище... душераздирающее зрелище».

На вопрос Козиятко, откуда возьмется другая оппозиция, Рубинов отвечает: «Она должна быть в парламенте». В парламенте? Замечательно. Но в парламент-то она как попадет? Нет ответа. Или подразумевается, что она уже там, только мы о ней не знаем, от нас ее скрывают до поры до времени? Президент не так давно на это намекал: дескать, в стенах парламента за закрытыми дверями идут бурные дебаты, просто их на публику не выносят, как сор из избы. Видимо, считая коллективный разум нации недостаточно окрепшим для восприятия конфликтных точек зрения.

Эй, вы там, наверху! Хватит держать людей, оппозиционно мыслящих, за малых детей, решать, к чему они готовы, а к чему нет. Как гласил один из гениальных лозунгов, родившийся во время декабрьских протестов в Москве: «Вы нас даже не представляете!» Не надо выдумывать каких-то оригинальных теорий самозарождения оппозиции, которая устроила бы всех, в том числе и власть. Просто дайте выйти ей на свет из сумрака политического гетто, где ее долгие годы держали. Она, оппозиция, сама будет говорить — от себя и за себя.

Легітымізацыя шулерства?

У апошнія дні інфармацыйная прастора Беларусі папоўнілася адным цікавым выказваннем "страсбургска-брусельскага сядзельца" — Аляксандра Мілінкевіча.

Ён, падобна, напярэдадні выбараў хоча не толькі "захаваць свой рэсурс", але і падаць беларускаму рэжыму сігнал пра гатоўнасць рэанімаваць свой стары тэзіс аб "канструктыўным супрацоўніцтвам з уладай". У інтэрв'ю агенцтву БелаПАН сп.Аляксандр сфармуляваў даволі абсурднае з пункту гледжання логікі сцвярджэнне: *"Паколькі ў Беларусі выбараў фактычна няма, то і байкатаваць няма чаго".* Атрымліваецца такі нейкі беларускі "анцідзюрынг". Той выбарчы фарс, супраць якога ваюе Віктар Івашкевіч, для Мілінкевіча не існуе. Няма выбараў — няма байкоту. Мне ж здаецца, што гульня з шулерамі легітымізуе шулерства як з'яву.

Аляксандр КАЗЛОЎСКІ.

SOS!

Сяргея Каваленку кормяць прымусова

Сяргея Каваленку трымаюць у Віцебскім следчым ізалятары. Яго абвінавачваюць у парушэнні артыкула 415 Крымінальнага кодэкса (ухіленне ад адбывання пакарання). Жонка і адвакат Каваленкі атрымалі афіцыйныя адмовы на просьбу выпусціць палітвязня да суда пад заклад.

Нагадаем, што Сяргей быў пакараны так званай хатняй хіміяй за тое, што 7 студзеня мінулага года вывесіў аграмадны бел-чырвона-белы сцяг на навагодняй ёлцы ў цэнтры Віцебска. Цяпер міліцыянеры сцвярджаюць, што падчас адбыцця пакарання Каваленка дапусціў парушэнні рэжыму і таму арыштаваны.

У знак пратэсту супраць такога цкавання 19 снежня 2011 года Каваленка абвясціў галадоўку. На 31-ы дзень галадоўкі жонка палітвязня даведалася, што Сяргея пачалі карміць прымусова. Пры гэтым і жонцы, і маці Каваленкі ў спатканні было адмоўлена, а, па словах адваката, Сяргей за гэты час вельмі схуднеў і выглядае як хворы.

Згодна з апошнімі звесткамі, крымінальная справа супраць Сяргея Каваленкі ўжо перададзена ў суд Першамайскага раёна Віцебска. Дату пасяджэння яшчэ не прызначалі.

Любоў ЛУНЁВА.

ВІКТОРЫЯ!

*У мінулыя выхадныя беларуская тэнісістка **Вікторыя АЗАРАНКА** ўпершыню ў гісторыі айчыннага тэніса стала пераможцай Адкрытага чэмпіянату Аўстраліі па тэнісе і першай ракеткай свету! Аб некаторых закулісных момантах прайшоўшага першынства "Народнай Волі" распавядае ўрач нацыянальнай зборнай Беларусі **Павел МАЛАШЭВІЧ**, які ў Аўстраліі дапамагаў беларускім спартсменам.* ***(Чытайце на 8-й стар.)***

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Надзея ЕРМАКОВА:

«Дэвальвацыя не паўторыцца»

Старшыня праўлення Нацыянальнага банка Беларусі Надзея Ермакова ўчора адказала на пытанні журналістаў.

Пра ўвядзенне адзінай валюты

Днямі прэм'ер-міністр Расіі Уладзімір Пуцін у чарговы раз выказаўся наконт увядзення адзінай валюты Расіі і Беларусі. Ён заявіў: *"Трэба шчыра сказаць, што ў эканамічнай галіне мы з Беларуссю не змаглі дамовіцца да тых ступеняў інтэграцыі, якіх бы нам хацелася. Напрыклад, мы не змаглі дамовіцца з нашымі беларускімі сябрамі па стварэнні агульнай валюты".*

Пры гэтым Пуцін адзначыў, што мяч *"усё роўна застаўся на іх* (беларускім. — **Аўт**.) *баку."*

Надзея Ермакова так пракаментавала выказванне Пуціна: *"Я думаю, што мяч зараз недзе пасярэдзіне. Зараз у Беларусі няма ўмоў для пераходу на адзіную валюту. Адзіная валюта — гэта вянец інтэграцыі. Я спадзяюся, што некалі да адзінай валюты мы прыйдзем".*

Пра заробак у 500 долараў

"Дасягнуць сярэдняга заробку ў памеры 500 долараў у гэтым годзе цалкам рэальна. Для гэтага трэба працаваць. Гэтыя грошы трэба зарабіць, — адзначыла Надзея Ермакова. — *Тавар павінен быць выраблены і прададзены. За яго павінны быць атрыманы грошы. Выдачы крэдытаў пад зарплаты болей не будзе. Што тычыцца бюджэтнікаў, то яны свае грошы атрымаюць, для гэтага ёсць асобная частка ў бюджэце. Дэвальвацыя, якая была ў Беларусі ў мінулым годзе, не паўторыцца".*

Пра грошы і дэнамінацыю

"Увядзенне новай купюры наміналам у 200 тысяч рублёў адбудзецца вясной бягучага года, — сказала кіраўнік Нацыянальнага банка. — *Праца з "Гознаком" Расіі ў гэтым накірунку ўжо вядзецца. У той жа час з абарачэння паступова будуць выводзіцца купюры наміналам у 10 і 20 рублёў. Іх проста не будуць друкаваць. Чакаецца, што з часам кошты на тавары і паслугі будуць акруглены. Але для гэтага патрэбна рашэнне Міністэрства эканомікі. Для рэалізацыі гэтага рашэння можа спатрэбіцца год-два.*

Не плануецца ў гэтым годзе і дэнамінацыі беларускай валюты. Да гэтага пытання мы вернемся пазней".

Пра продаж банкаў

"Мы сапраўды плануем выкупіць банк "Москва-Минск" (у расійскай групы ВТБ) і далучыць яго да "Белінвестбанка", каб зрабіць яшчэ адзін сур'ёзны дзяржбанк, — сказала Надзея Ермакова. — *У першым паўгоддзі гэтая здзелка можа і не адбыцца".*

Акрамя таго, журналісты даведаліся, што дзяржава мае намер выставіць на продаж пакет акцый "Белінвестбанка" пасля таго, як будзе праведзена яго незалежная экспертыза. Аднак, па словах старшыні Нацбанка, "у гэтым годзе "Белінвестбанк" ніхто не купіць", але *"ёсць пакупнікі, якіх бы мы хацелі бачыць на нашым рынку".*

Пра інфляцыю і стаўку рэфінансавання

"У студзені інфляцыя запаволілася, — сцвярджае галоўны банкір краіны. — *Таму, відавочна, з лютага стаўка рэфінансавання па банкаўскіх укладах будзе зніжацца".*

Адказваючы на пытанне, як Нацбанк будзе выходзіць з сітуацыі, калі з-за зніжэння стаўкі людзі пачнуць забіраць з банкаў грошы, Ермакова адказала: *"Плаўна".*

Пра перамовы з Міжнародным валютным фондам

Беларусь зноў мае намер папрасіць грошай у Міжнароднага валютнага фонду для расплаты за пазыкі, якія наша краіна мае перад МВФ. Па словах старшыні праўлення Нацбанка, зараз Беларусь вінна МВФ 3,8 мільярда долараў.

"Мы не спынялі перамоў з МВФ наконт новай крэдытнай праграмы, — сказала Надзея Ермакова. — *У фондзе ёсць наша хадайніцтва на працяг праграмы. У той жа час мы прапануем рэфінансаваць тую запазычанасць, якая ў нас ёсць сёння перад МВФ".*

Віталь ГАРБУЗАЎ.

НУ І НУ!

Сам на сябе лаяўся?

Суд Цэнтральнага раёна Мінска ў панядзелак арыштаваў кіраўніка праваабарончага цэнтра "Прававая дапамога насельніцтву" (зарэгістраваны ва Украіне) Алега Волчака на чацвёра сутак. Затрымалі праваабаронцу яшчэ 27 студзеня недалёка ад паштовага аддзялення на бульвары Шаўчэнкі і да суда амаль трое сутак трымалі ў спецпрыёмніку на вуліцы Акрэсціна.

На судзе Алег Волчак патлумачыў, што ў пятніцу ён пайшоў на пошту, каб даслаць газеты ў Астравец. Да яго падышлі супрацоўнікі міліцыі, схапілі і адвезлі ў пастарунак. Там на праваабаронцу склалі адміністрацыйны пратакол, абвінавацiўшы Волчака ў дробным хуліганстве. На судзе міліцыянеры, якія (гэта ўжо стала традыцыяй) выступалі ў якасці сведак, цвердзілі, што праваабаронца размахваў рукамі і ўжываў нецэнзурную лаянку. Але супраць каго была скіравана грубасць Воўчака? Ці мог чалавек папросту размахваць рукамі і лаяцца, ні да каго не звяртаючыся? Гэтыя пытанні засталіся без адказу. Тым не менш, нягледзячы на супярэчлівыя паказанні міліцыянераў, суддзя Якунчыхін пагадзіўся з абвінавачаннем і арыштаваў праваабаронцу на чацвёра сутак.

Шчыра кажучы, ніхто з прысутных асабліва не здзівіўся. Усе ўжо прызвычаіліся, што людзей заўсёды караюць, калі ў якасці сведкаў абвінавачання выступаюць міліцыянеры. Пытанне толькі ў тым -- каго і на колькі.

Сам Алег Волчак лічыць, што сапраўднай прычынай яго арышту сталі выказванні наконт падзей, звязаных з выбухам у мінскім метро. На яго думку, такім чынам яму далі зразумець, што трэба трымаць свае меркаванні наконт таго, хто на самай справе стаіць за тэрактам, пры сабе. Акрамя таго, арыштам была сарвана важная паездка Алега Волчака за мяжу.

Любоў ЛУНЁВА.

Пётр САДОЎСКІ

Упёртая...

Некалькі слоў пра "бойкот" і пра "спасибо"

На старонках "Народнай Волі" ідзе дыскусія пра тое, што нам рабіць на будучых "парламенцкіх выбарах": ісці да урнаў, актыўна байкатаваць гэты фарс, агітуючы супраць улады, ці ісці на плошчу? Свае слова сказала пра гэта і Вольга Абрамава, былая дэпутатка двух (ці трох?) скліканняў цяперашняга заканадаўчага органа.

Яе тэкст з назвай "За бойкот власть скажет спасибо" — адказ удзельніку дыскусіі, чытачу "Народнай Волі" Мікалаю Віцікаву. Апошні ў сваім допісе «Развейте сомненения...» колка-іранічна пытаецца ў былой дэпутаткі ("бывшей законописательницы"), што нам рабіць на будучых выбарах: ісці "в библиотеки для изучения в том числе и ее законодательных упражнений или на "Плошчу" под дубинки ОМОНа".

Каментуючы развагі сп.Абрамавай, я не абражаю яе, называючы "ўпёртай". Гэта яе самахарактарыстыка. Гэтым эпітэтам яна лаканічна "развейвае сумнеў" дасціпнага, але, на яе погляд, недастаткова інфармаванага чытача, які не ведае пра ахвярныя высілкі дэпутаткі Абрамавай у справе стварэння дэмакратычных законаў. *"Я была настолько упертым депутатом, что некоторым министрам было проще дать мне требуемое* (інфармацыю для ўнясення важных паправак у законы. — **П.С**.)*, чем объяснить, почему это невозможно... Кое-что удавалось сделать. Просто стоило это громадных усилий, колоссальных трудозатрат и потери нервных клеток и здоровья...»*

Тэму ахвярнай і абложнай працы беларускіх дэпутатаў сп.Абрамава ўзнімае не першы раз. Колькі гадоў таму на старонках "Народнай Волі" яна ўжо скардзілася, што двух з паловай мільёнаў пенсіі ледзь-ледзь хапае, каб паправіць здароўе, зруйнаванае "на дзяржаўнай службе". Я тады таксама адгукнуўся на праблему як былы дэпутат і амбасадар. Цяпер бачу, сп.Вольга, мяркуючы па здымку ў "Народнай Волі", выглядае няблага. І дзякуй Богу. У яе пенсія, я думаю, пабольшала...

Аднак што гэта я — усё пра пенсіі ды здароўе. Вернемся да байкоту і "Плошчы". Як бачна з назвы публікацыі, сп.Абрамава супраць байкоту. Наконт "Плошчы" — не зусім зразумела. З аднаго боку, палова артыкула з падзагалоўкам "Право на Площадь как право на выбор" сведчыць пра тое, што тэарэтычна, як цяперашні прафесійны палітолаг (у мінулым сп. Вольга — выкладчык савецкага грамадазнаўства), яна пакідае кожнаму права выбару. І да самой палітычнай метафары "Плошча" ставіцца станоўча, бо піша гэтае слова з вялікай літары. Гэта, дарэчы, адпавядае і афіцыйнаму беларускаму правапісу, які раіць пісаць "донкіхоты" з малой літары, а "Паўлікі Марозавы" — з вялікай.

Аднак, назваўшы ўзгаданую частку свайго артыкула "Право на Площадь..." і як бы фармулюючы свой адказ-параду чытачу, які ставіць пытанне рубам (ісці на плошчу ці ў бібліятэку), аўтарка прысвяціла "Плошчы" ўсяго два няўцямныя сказы. Прачытайце (дакладна захоўваю ўсё аўтарскае): *"Наконец о Площади. Протестующий люд вытолкнут на Площадь фактом лишения его обманным путем желанных представителей во власти, на выборных должностях, лишения самого права выбора. Вместе с узурпацией власти легитимизируется и право борьбы против нее, включая уличные действия».* Кропка.

Для мяне дык гэты пасаж вельмі двухсэнсоўны. Мы, відаць, па-рознаму разумеем ужыванне іншаземнага слова "узурпацыя". Узурпацыя — гэта незаконны захоп улады. Тут абавязкова патрабуецца сэнсавы дзейнік. Кім? Хто ўзурпіраваў уладу? Напрыклад, фальсіфікуючы выбары, прэзідэнцкая адміністрацыя ўзурпіруе ўладу. Але ж і народ можа рабіць спробу "незаконна захапіць уладу", выйшаўшы на плошчу. Па версіі ўлад, за гэта сядзяць у турме Андрэй Саннікаў і Мікола Статкевіч як "арганізатары путчу", спробы захапіць уладу незаконным шляхам. Прачытайце яшчэ раз апошні сказ Вольгі Абрамавай. *"Вместе с узурпацией власти* (або, што юрыдычна раўнацэнна, "пры спробе ўзурпацыі яе". — **П.С**.) *легитимизируется и право борьбы против нее, включая уличные действия».* «Против нее» тут чытаецца як "супраць узурпацыі ўлады", як незаконнага акта. Значыць, дзяржаўныя карныя органы маюць поўнае права на «уличные действия» супраць людзей на плошчы... Не магу дапусціць, што кандыдат паліталогіі не валодае сваёй роднай расійскай мовай.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

АСОБА

Алеся Бяляцкага вылучаюць на Нобелеўскую прэмію міру

Зняволенне беларускага праваабаронцы Алеся Бяляцкага выклікала сапраўдную хвалю салідарнасці ў розных краінах свету.

Лаўрэат Нобелеўскай прэміі 2003 года іранскі адвакат Шырын Эбудзі напрыканцы мінулага тыдня паведаміла, што дасылае свой намінацыйны ліст у Осла экспрэс-поштай. Намінант -- беларускі праваабаронца Алесь Бяляцкі.

У пятніцу прайшла прэзентацыя афіцыйнай заявы ў Нобелеўскі камітэт ад дэпутатаў польскага Сейма. Прычым подпісы пад заявай паставілі не толькі дэпутаты польскага парламента, але і яшчэ 27 краін — сяброў Савета Еўропы. Заяўку падтрымаў і яшчэ адзін нобелеўскі лаўрэат — экс-прэзідэнт Польшчы Лех Валенса. Намінант той жа — беларускі праваабаронца Алесь Бяляцкі.

Алесь Бяляцкі і закрыты беларускімі ўладамі праваабарончы цэнтр "Вясна" забяспечвалі прававую і грашовую дапамогу тым, хто стаў ахвярай беларускай праваахоўнай сістэмы. Пасля закрыцця арганізацыі ў Беларусі разліковыя рахункі, на якіх збіраліся грошы на гэтыя мэты, былі адкрыты ў Літве і Польшчы. Вось за няўплату падаткаў з гэтых сум Бяляцкага і пасадзілі. Па ўсім свеце такая расправа выклікала не толькі хвалю абурэння, але, як мы бачым, і хвалю салідарнасці.

Нагадаем, што Бяляцкі можа стаць першым грамадзянінам Беларусі, які атрымае сусветна прызнаную ўзнагароду.

Ірына МАЛЬЦАВА.

ДАСЬЕ

Алесь Бяляцкі заслужыў вядомасць і павагу ў 1980-я гады як адзін з пачынальнікаў руху за незалежнасць Беларусі. На пачатку 1990-х ён быў абраны дэпутатам Мінскага гарсавета, але ў канцы 1990-х адышоў ад палітыкі і стаў займацца дапамогай пацярпелым. Праваабаронцы-"вясноўцы" прыходзілі з дапамогай да ўсіх несправядліва асуджаных, незалежна ад іх палітычных поглядаў.

ДЫСКУСІЯ

Упёртая...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Рэдакцыя «Народнай Волі» можа быць спакойнай. Ніхто не будзе выносіць ёй папярэджанні за публіцыстычную "легітымізацыю" спробы незаконнага захопу ўлады апазіцыяй. І Вольга Абрамава можа спакойна балатавацца ў чарговы раз у Палату прадстаўнікоў. Ніякая лінгвістычная экспертыза не знойдзе ў ейным дасье кампрамату, каб не зарэгістраваць.

Як колішні малодшы лейтэнант адміністрацыйнай службы, перакладчык і "инструктор по работе с населением в тылу противника" (так расшыфроўвалася мая ўліковая вайсковая спецыяльнасць з чатырма сакрэтнымі нулямі) з спецыялізацыяй "Аналіз тэкставых матэрыялаў", я "ў першым прыбліжэнні" вылічыў, што Вольга Абрамава ў святле маючай адбыцца лібералізацыі палітычнай сістэмы Рэспублікі Беларусь мае сур'ёзны намер і добрыя шанцы зноў заняць дэпутацкае крэсла. Доказы? Калі ласка. Першае — рашуча даказвае памылковасць байкоту выбараў. Другое — дае вычарпальную інфармацыю пра сваё заканадаўчае змаганне ў парламенце за інтарэсы "адрасных груп" — фермераў, прадпрымальнікаў і шараговых грамадзян з іх жэсаўскімі праблемамі, чым заваёўвае сімпатыі электарату.

І, нарэшце, трэцяе. Мне здаецца, самае цікавае. Так бы мовіць, з "25-м кадрам". Я стаўлю сябе на месца таго аргуса, які ўжо фарміруе спісы магчымых дэпутатаў, што будуць прымаць законы і зацвярджаць "часовыя" ўказы Лукашэнкі па лібералізацыі. Патрэбны інтэлігентныя лібералы, якія будуць "канструктыўна" супрацоўнічаць з Адміністрацыяй прэзідэнта. Напрыклад, той жа Аляксандр Мілінкевіч ці Уладзімір Мацкевіч. Разгарніце 4-ю старонку "Народнай Волі" за 24 студзеня з рубрыкай "Пошта". Сфакусуйцеся на шасці калонках з Абрамавай. Тут ёсць выдзеленыя тлустым шрыфтам два прозвішчы — **«Аркадий Вольский»** і **«Наталья Петкевич».** Імя Вольскага, якога сп.Вольга называе "сваім першым настаўнікам у палітыцы", сустракаем у другім абзацы тэксту. Адразу — для Адміністрацыі — станоўчыя асацыяцыі, рэспект! Гэта — не беларусы Артур ці Лявон Вольскі. Гэта палітычны расійскі "цяжкавагавік" фармату Чарнамырдзіна ці Прымакова, прыхільнік цеснай інтэграцыі з Беларуссю. У такога настаўніка не можа быць дрэнных вучаніц! А курс мы цяпер трымаем які? Правільна: на глыбокую інтэграцыю. Як бачыце, усе бемолі і бекары расстаўлены.

Другой, выдзеленай тлустым шрыфтам, ідзе Наталля Пяткевіч, жанчына ва ўсіх адносінах прыемная, якая працавала ў Адміністрацыі падчас дэпутацтва Вольгі Абрамавай. Сп.Абрамава стварае і вакол Пяткевіч вельмі станоўчую аўру. Расказваючы пра свае скіфскія хітрыкі (не афішавала, што лабіруе той ці іншы праект закона), яна разам з тым расказвае, што *"в третьем созыве... предложила принципиально новый закон с нуля «О защите прав потребителей жилищно-коммунальных услуг». И руководила рабочей группой по его подготовке. Но если бы* ***Наталья Петкевич*** *не включила его в план законопроектной деятельности, закона бы не было..."* Няважна, што там напісана далей. Як бачыце, з Адміністрацыяй трэба і можна "канструктыўна" працаваць. Вось — псіхалагічныя "памежныя сігналы знакавай семантыкі", што ствараюць імідж магчымага "канструктыўнага" кандыдата ў дэпутаты — Аркадзь Вольскі, Наталля Пяткевіч...

Я, як былы перакладчык-тэкставік, спачатку падумаў: ці не чую я тут, як "кашляюць блохі"? Але мой сусед, бухгалтар прыватнага прадпрыемства, якому я кожны раз перадаю "Народную Волю" пасля прачытання, так зрэагаваў на артыкул сп.Абрамавай: "Мáе больш за тры мільёны пенсіі ды яшчэ хоча ў дэпутатах зарабляць... Канешне, яна будзе супраць байкоту..."

За што ўлада, дадам ад сябе, безумоўна, скажа ёй "спасибо".

ЦЫНІЗМ

СВІНСТВА,
альбо Як абкрадаюць дзяцей-сірот

Злачынства, што нядаўна было выяўлена ў невялікіх Бялынічах, шакіруе сваім цынізмам. Супрацоўніца мясцовага аддзялення "Белаграпрамбанка" скрала грошы з банкаўскага рахунку кліента. Прычым абрабаваным кліентам аказалася выхаванка Бялыніцкай дзяржаўнай дапаможнай школы-інтэрната для дзяцей-сірот, якія засталіся без дагляду бацькоў…

Згодна з дзеючым заканадаўствам, у кожнага беларускага сіраты маецца ўласны банкаўскі рахунак, на які штомесяц паступае дзяржаўная дапамога. Гэтымі грашыма выхаванцы школ-інтэрнатаў карыстаюцца па ўласным жаданні. Мала хто з іх грошы здымае, знаходзячыся ў сценах устаноў. У асноўным назапашваюць, бо пасля дасягнення сіратой паўналецця гэтыя грошы робяцца ледзь не адзіным фінансавым падмуркам для старту ў няпростае дарослае жыццё.

Вось так і былая выхаванка Бялыніцкай дапаможнай школы-інтэрната Зінаіда Бандарэнка вырашыла скарыстацца сваёй законнай фінансавай дапамогай і звярнулася па грошы ў бялыніцкае аддзяленне "Белаграпрамбанка". Але адтуль яе "адфутбалілі", патлумачыўшы, што ніякіх грошай на яе рахунку няма. Дзяўчыне настойліва тлумачылі, што свае грошы яна даўно зняла.

— *Зінаіда Бандарэнка выпусцілася ад нас два гады таму*, — расказаў у размове з карэспандэнтам "Народнай Волі" дырэктар Бялыніцкай дзяржаўнай дапаможнай школы-інтэрната для дзяцей-сірот Мікалай Дзерыпоўскі. — *Па грошы яна звярнулася толькі мінулым летам. Наколькі я памятаю, размова ішла аб суме больш як 10 мільёнаў рублёў. Але ў банку іх не апынулася… Сталі разбірацца…*

Ведаеце, у нас існуе такая практыка: здымаць грошы з уласнага рахунку выхаванец школы інтэрната ходзіць разам з педагогамі. Таму гісторыя са знікненнем сродкаў Зінаіды Бандарэнка адразу выглядала падазронай.

Так і выявіўся крадзеж. Расследаваннем крымінальнай справы заняліся праваахоўныя органы. А як капнулі, дык паўсплывалі і іншыя эпізоды.

Згодна з неафіцыйнай інфармацыяй, касірка банка пачала здымаць грошы з разліковых рахункаў дзяцей-сірот яшчэ ў снежні 2010 года. Зараз следства правярае інфармацыю, згодна з якой касірка абкрадала і іншых дзяцей-сірот. Супраць яе ўзбуджана крымінальная справа па ч.3 арт.211 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь (прысваенне грашовых сродкаў у буйных памерах).

Больш падрабязную інфармацыю мы разлічвалі атрымаць у галоўным упраўленні эканамічных злачынстваў крымінальнай міліцыі МУС Беларусі. Але там падрабязнасцяў пакуль не разгалошваюць.

"Ідзе праверка, — адказалі "Народнай Волі". — Пакуль мы не можам назваць прозвішча падазронай, прынамсі, да той пары, пакуль справа не будзе перададзена ў суд. Дакладна пакуль устаноўлена, што з рахунку адной выхаванкі Бялыніцкага інтэрната было знята 11 мільёнаў рублёў. Ці быў гэта адзіны выпадак — высвятляецца. Што тычыцца выкрытага ўжо злачынства, то яно стала магчымым з-за таго, што падазроная мела неабмежаваны доступ да рахункаў фізічных асоб. Грошы з рахунку сіраты былі зняты ў некалькі этапаў, прычым аперацыі з пункту гледжання банкаўскай справы былі праведзены бездакорна — паўсюль стаялі патрэбныя подпісы, выглядала на тое, што пацярпелая сама зняла грошы. Аднак пры расследаванні высветлілася, што ў дні абнаяўлення грошай пацярпелая знаходзілася ў інтэрнаце…"

"У выніку кіраўніцтва "Белаграпрамбанка" вярнула грошы Зінаідзе Бандарэнка, — гаворыць Мікалай Дзерыпоўскі. — Не ведаю, ці быў гэта адзіны выпадак крадзяжу, але разбіральніцтва зараз працягваецца. Я праходжу па справе як сведка…"

У самім "Белаграпрамбанку" атрымаць каментарый па справе не атрымалася. У бялыніцкім аддзяленні банка, дзе і працавала падазроная, адказваць на пытанні журналістаў адмаўляюцца. Таму пакуль можна толькі здагадвацца, як здарылася, што кіраўніцтва банка гэтае махлярства дапусціла і доўгі час не жадала нават выслухаць пакрыўджаную дзяўчыну. Гэта тым больш незразумела, што сродкі на разліковых рахунках неабароненых асоб заўсёды павінны знаходзіцца пад пільным кантролем…

Магчыма, адказы на гэтыя пытанні ўсплывуць падчас судовага разбіральніцтва. Таму "Народная Воля" абавязкова вернецца да гэтай тэмы.

Кастусь ЛІПСКІ.

ПАД ГРАДУСАМ

Мароз збірае свае ахвяры

Кожны дзень абмаражэнні атрымліваюць адзін-два чалавекі.

Страшны лік адкрыла сталіца — у Мінску да смерці замерз чалавек. Няшчаснага знайшлі ў самым цэнтры горада — ён ляжаў нерухомы ля дома №13 па праспекце Незалежнасці. Калі прыехала "хуткая", мужчына, якому на від было 35—40 гадоў, быў яшчэ жывы, але медыкі не паспелі яго выратаваць.

Урачы прызнаюцца, што з пачатку халадоў кожны дзень ім прыходзіцца дапамагаць **аднаму-двум чалавекам з абмаражэннямі**. Толькі за мінулыя выхадныя да дактароў звярнуліся 11 чалавек, 8 з якіх прыйшлося пакінуць у стацыянары.

Насуперак распаўсюджаным чуткам, нагодай для пашкоджанняў ад холаду не заўжды з'яўляецца злоўжыванне алкаголем. Вельмі ўважлівымі пры сённяшніх "мінусах" трэба быць людзям, хворым на сасудзістыя захворванні. Цукровы дыябет, варыкознае пашырэнне вен, атэрасклероз сасудаў і іншыя захворванні павышаюць рызыку абмаражэнняў.

Марыя МАЛЕВІЧ.

АБЗАЦАМ

Еўрапарламентарыі патрабуюць…

З патрабаваннем памілаваць асуджаных за тэракт у мінскім метро Дзмітрыя Канавалава і Уладзіслава Кавалёва да Аляксандра Лукашэнкі звярнуліся дэпутаты Еўрапейскага парламента Лайма Андрыкейне ад Літвы і Эдуард Кукан, былы міністр замежных спраў Славакіі. Таксама яны патрабуюць увесці ў Беларусі мараторый на смяротнае пакаранне. На думку еўрапарламентарыяў, суд не даказаў віну Канавалава і Кавалёва.

Бедная Кармяншчына

Згодна з данымі статыстыкі, самая нізкая намінальная налічаная сярэдняя зарплата — у жыхароў Кармянскага раёна. Так было і год таму. Але калі па выніках студзеня—лістапада 2010 года доларавы эквівалент сярэдняй зарплаты ў раёне складаў каля 240 долараў, то ў канцы мінулага года — усяго 140 долараў.

Лідары па росце цэн

Беларусь ужо некалькі месяцаў застаецца лідарам сярод шэрагу краін СНД і Еўропы па росце спажывецкіх цэн. Так, рост спажывецкіх цэн у Беларусі ў снежні мінулага года адносна лістапада склаў 2,3 працэнта. У той час як у Балгарыі, Іспаніі, Нарвегіі, Эстоніі, Славакіі цэны ўзраслі на 0,1%, у Венгрыі, Украіне — на 0,2%, у Казахстане — на 0,3%, Польшчы, Расіі і Чэхіі — на 0,4%, Турцыі — 0,6%, Германіі — на 0,7%. Цэны знізіліся ў Ірландыі — на 0,3% і Літве — на 0,2%. Не змяніліся цэны ў Латвіі і Фінляндыі.

У Казахстана новы пасол

Ергалі Булегенаў указам прэзідэнта Казахстана Нурсултана Назарбаева прызначаны Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Рэспублікі Казахстан у Рэспубліцы Беларусь. Раней пасаду пасла Казахстана ў Беларусі і па сумяшчальніцтве пасаду пастаяннага прадстаўніка пры статутных органах СНД займаў Анатоль Смірноў.

Беларускі сцяг падняты ў Стамбуле

Генеральнае консульства Беларусі пачало працу ў Стамбуле. Ужо вядзецца прыём грамадзян па консульскіх пытаннях, арганізацыйна і тэхнічна замежная ўстанова гатова пачаць выдачу беларускіх віз. Прыём дакументаў на афармленне віз ад турыстычных кампаній Турцыі, размешчаных у консульскай акрузе Генконсульства, будзе ажыццяўляцца з 1 лютага бягучага года.

ЧУЛІ?

За дзень ажаніцца

Гэта стане магчыма ў Беларусі. Дэпутаты Палаты прадстаўнікоў прынялі змены ў Кодэкс аб шлюбе і сям'і. Згодна з дакументам, мінімальны тэрмін рэгістрацыі шлюбу скарачаецца з 15 дзён пасля падачы заявы да трох. Але ў асобных выпадках і гэты тэрмін можа быць скарочаны, а шлюб зарэгістраваны дзень у дзень.

Змены закона тычацца і месца рэгістрацыі шлюбу. Зараз маладых распісваюць толькі па месцы жыхарства мужа ці жонкі (або іх бацькоў). Па новай рэдакцыі можна будзе заключыць шлюб у любым органе загс. Таксама дазволяць праводзіць рэгістрацыю шлюбу па-за межамі памяшкання загса (напрыклад, каля помнікаў архітэктуры, на прыродзе і г.д.).

КРЫМІНАЛ

Згоншчыкі пайшлі на рэкорд

Уначы 30 студзеня з завулка Бранявога ў цэнтры Мінска невядомыя скралі аўтамабіль «Таёта Лэнд Крузер» коштам 105.000 долараў.

Як паведамілі ў ГУУС Мінгарвыканкама, вярнуўшыся дадому, гаспадар прыпаркаваў машыну ў двары перад вокнамі сваёй кватэры. А ў 6.15 раніцы яго жонка выйшла выгуляць сабаку і не знайшла аўто на звыклым месцы. Пошук у двары не прынёс вынікаў, і пацярпелы звярнуўся ў міліцыю. Пры гэтым супрацоўнікам міліцыі гаспадар дарагога аўто прызнаўся, што не чуў гуку сігналізацыі і не бачыў падазроных людзей каля свайго аўтамабіля.

Зараз вядзецца пошук машыны.

Дарэчы, раней у Мінску вельмі дарагія аўто не выкрадалі, бо гэтыя машыны занадта прыкметныя.

ЗДАРЭННЕ

Зваліўся...

У мінулыя выхадныя ў Жодзіне прарвала цеплатрасу, і для таго, каб ліквідаваць праблему, вырылі катлаван, які запоўніўся гарачай вадой. Катлаван быў агароджаны і пазначаны належным чынам, тым не менш васьмікласнік, які праходзіў міма, паслізнуўся і зваліўся ў кіпень. З апёкамі ног (20% паверхні цела) яго даставілі ў бальніцу.

АДКРЫТЫМ ТЭКСТАМ

Адчапіцеся!

Трапныя характарыстыкі Расіі (безумоўна, вобразныя і ў першую чаргу скіраваныя яе кіраўніцтву) давалі многія вядомыя людзі як у самой Расіі, так і за мяжой. Называлі яе «турмой народаў», «імперыяй зла», «жандарам Еўропы». Узгадаем Міхаіла Лермантава:

Прощай, немытая Россия,
Страна рабов, страна господ,
И вы, мундиры голубые,
И ты, им преданный народ.

Маркс і Энгельс гаварылі пра Расію такое, што нават адзін з самых стойкіх барацьбітоў з самадзяржаўем М.Бакунін не вытрываў і выклікаў Маркса на дуэль, але той спужаўся і біцца не стаў. У.Ленін лічыў, што Расія была адным з трох разбойнікаў, якія падзялілі, акупавалі Рэч Паспалітую ў 1795 годзе, а паколькі яна дужэйшая за Аўстра-Венгрыю і Прусію, то ёй дастаўся найбольшы кавалак, у тым ліку Беларусь у цяперашніх межах.

Як ні прыкра, але амаль уся гісторыя Расіі — гэта захопніцкія войны, пакарэнне суседзяў. Каўказ, Сярэдняя Азія, Сібір, Паволжа, Поўнач... Усё забіралася з дапамогай ваеннай сілы. А дзе сіла, там... Не памятаю, хто сказаў: «Дзе Расія — там кроў». Гэта пераканаўча пацвярджаюць яе шматвяковыя войны з Беларуссю, дакладней — з Вялікім Княствам Літоўскім. Рабаўніцтва ліцвінаў (як тады беларусаў звалі) жахлівае: разбурэнні цэлых гарадоў, змяншэнне напалову насельніцтва краіны, масавыя палоны, забойствы, знішчэнне культуры, эканомікі, гісторыі...

Не змянілася стаўленне да нашай краіны і пасля бальшавіцкага перавароту ў 1917 годзе. Беларускі народ зведаў не меншую эксплуатацыю і здзек, чым пры царызме. Вялося таталітарнае знішчэнне беларускага духу на беларускай зямлі.

Справа не толькі ў ваеннай моцы Расіі, прывязанасці Беларусі да яе нафты і газу. Найбольшая пагроза сыходзіць ад менталітэту расійскай эліты. Гэты менталітэт прасякнуты вялікадзяржаўнасцю, імперскасцю, нахабным шавінізмам. Ад Крамля ён няспынна льецца на Грузію, Украіну, Эстонію, Латвію, Літву, Польшчу... Але больш за ўсё дастаецца ад яго Беларусі.

У тыя вякі, калі Беларусь стагнала пад палітычным, нацыянальным, эканамічным ды іншымі прыгнётамі, у царскай «турме народаў», у савецкай «імперыі зла», у Расіі, аднак, знаходзіліся светлыя розумы, якія спачувалі нашаму народу, знаходзілі спосабы і дапамагчы яму, і падтрымаць словам.

Згадаем, як па-чалавечы паставіўся да беларусаў М.Някрасаў. У вершы «Железная дорога» ён даў уражальны партрэт беларуса:

Видишь, стоит,
изможден лихорадкою,
Высокорослый больной белорус:
Губы бескровные, веки упавшие,
Язвы на тощих руках...
Не разогнул
свою спину горбатую
Он и теперь еще...

Прыхільна ставіўся да нашага народа М.Дабралюбаў. Вялікі дэмакрат, на смерць якога Някрасаў сказаў «Какой светильник разума угас, какое сердце биться перестало», прарочыў, што беларусы яшчэ скажуць сваё слова. А.Герцэн і М.Агароў у сваім набатным «Колоколе» давалі месца матэрыялам з Беларусі. А які інтарэс выказвалі да нашай краіны, яе народа прагрэсіўныя расійскія вучоныя, этнографы, гісторыкі, краязнаўцы... Адным словам, ёсць што згадаць добрага ў стаўленні расійскай інтэлігенцыі, лепшых розумаў грамадства да Беларусі. Яны бачылі ў беларусах менавіта народ, спадзяваліся на яго лепшую будучыню.

Нават пры бальшавіках, асабліва на пачатку іх панавання, пакуль не пачаўся масавы і злачынны паход супраць «ворагаў народа», было ў іх шэрагах нямала прыхільнікаў беларушчыны. Ды што казаць, сам Сталін прыязна гаварыў менавіта пра беларускі народ, яго мову, культуру, гісторыю.

А цяпер? Пуцін, які нечакана вынырнуў з кадэбэшных нетраў на расійскі трон, які да гэтага, магчыма, і не ведаў, у якім баку Беларусь знаходзіцца, нахабна (іначай не скажаш) заявіў, што беларускага народа... няма. Вось так — няма, і канцы ў ваду. «Мы адзін народ», — сцвярджае ён.

Тое ж самае паўтарае ўсерасійскі «клоўн» Вольфавіч, не адстаюць ад яго многія іншыя насельнікі Думы, сакратар (цяпер ужо былы) міфічнай расійска-беларускай дзяржавы Барадзін, розныя бабурыны, рагозіны, мітрафанавы, патрушавы... І сёння чуюцца галасы ценяў палітычнага мінулага Строева, Селязнёва... Сутнасць іх галашэння: няма беларускага народа, ёсць адзін — расійскі, ёсць адна мова — расійская, у беларусаў жа наогул нічога няма: ні мовы, ні гісторыі, ні культуры, ні дзяржавы... Ну нічагусенькі! Усё ім даў «старэйшы брат» — рускі, безумоўна.

Але хочацца нагадаць жадаючым праглынуць Беларусь, што дзяржаўнасць на нашай зямлі — Полацкае княства (Полацк упершыню згадваецца ў летапісе пад 862 годам), а таксама Тураўскае, Пінскае і іншыя існавалі ўжо тады, калі кіеўскі князь Юрый Далгарукаў — заснавальнік Масквы ў 1147 годзе — яшчэ нават не нарадзіўся. Маскоўскае вялікае княства, як удзельнае, выдзелілася з Уладзіміра-Суздальскага ў першай палове XIII стагоддзя. Вось цытата з БелСЭ: «Руская цэнтралізаваная дзяржава, феад. шматнац. дзяржава, якая ў канцы XV — пачатку XVI стагоддзя аб'яднала вакол Маскоўскага вялікага княства землі і княствы Паўночна-Усходняй Русі». А Вялікае Княства Літоўскае існавала намнога раней — з XIII стагоддзя, Міндоўг прыняў тытул караля ў Навагрудку ў 1253 годзе.

Так што патугі сённяшніх фальсіфікатараў даказаць, што Беларусь — нішто ў гістарычным плане ў параўнанні з Расіяй, смеху вартыя, ілжывыя, яны супярэчаць фактам. Але ж імперскі сверб, прагнае жаданне даказаць законнасць сваіх прэтэнзій на Беларусь і яе народ бяруць верх, вядуць да хлусні.

У такой сітуацыі здзіўляе і абражае пазіцыя сённяшняй расійскай інтэлігенцыі — творчай, навуковай, эканамічнай... Нешта не чуваць, каб хто з яе прадстаўнікоў (акрамя некаторых — Б.Нямцова, І.Хакамады і іх аднадумцаў) сказаў сваё праўдзівае, важнае слова ў абарону гістарычнай справядлівасці. Ад палітыкаў і алігархаў чакаць яго не даводзіцца: яны сталі тымі, каго ў савецкі час называлі, ківаючы на Захад, акуламі імперыялізму. Яны, расійскія, таксама гатовыя цяпер не толькі забіваць адзін аднаго за эканамічную выгаду не толькі ў Расіі, але і за яе межамі, гатовыя рабаваць, абдзіраць цэлыя народы. Хіба можна чакаць ад такіх хаця б слова падтрымкі, нейкіх захадаў у абарону «братоў-беларусаў»?

Зрэшты, яны нам і не патрэбныя — іх падтрымка ды абарона. Нам хопіць аднаго: адчапіцеся ад нас, не лезце ў нашы справы! Мы ў іх самі разбяромся. Разбярыцеся вы ў сваіх. А то яны ў вас вельмі запушчаныя. Ды яны ніколі і не вырашаліся, як належыць. Яшчэ ў пазамінулым стагоддзі Герцэн сказаў, што бяда ўсіх расійскіх урадаў у тым, што ні адзін з іх не давёў да лагічнага завяршэння нават самую добрую задуму. Чаму? Відаць, адказаў Ленін: «Русский человек плохой работник по сравнению с передовыми нациями».

А якая «нацыя» ў Расіі? Хто такія рускія? Пуцін сказаў: вазьмі кожнага другога (ці трэцяга) рускага, добра патры яго — і выявіш у ім татара-мангола. У такім вызначэнні праўда, безумоўна, ёсць. Сотні гадоў панавання арды пакінулі след і ў генах. А.Блок канстатаваў:

Да, скифы — мы!
Да, азиаты — мы, —
С раскосыми и жадными очами!

Гэтая «жадность», нярэдка ў бесчалавечных формах, праяўляецца сотні гадоў. Няма чаго граху таіць: імперскасць — хвароба многіх рускіх. Яны абразліва ставяцца да мовы іншых народаў, гісторыі, культуры, традыцый, звычаяў... Што наглядна відаць і сёння на прыкладзе Беларусі. Не памятаю, каб хоць адзін расійскі інтэлігент заступіўся, падняў голас у абарону той жа беларускай мовы. А што ніхто з палітыкаў гэтага не зрабіў — факт.

І яшчэ адно. Пры Савецкім Саюзе кіраўнікі, навукоўцы, ідэолагі выхваляліся, што ў ім жывуць дружна больш за сто вялікіх і малых народаў. Але ад той вялікай «дружбы», «братэрства» і гэтак далей застаўся пшык пасля снежня 1991 года. А Расія, ачомаўшыся ад шоку пасля распаду СССР, зноў актыўна праяўляе, як і пры царах-імператарах, імперскія памкненні, яе кіраўнікі, палітыкі адкрыта гавораць пра аднаўленне Саюза ў ранейшых межах.

Але час не той. Нарэшце трэба азірнуцца на свае непрыглядныя паводзіны ў мінулым — і пачаць жыць па-людску з усімі суседзямі (і не толькі): як роўны з роўнымі, без прэтэнзій на сваю вялікасць, на сваё вяршэнства — карацей, хопіць качаць свае правы ў іншых суверэнных дзяржавах.

Няўжо так падабаецца, жывучы ў жабрацтве, быць апошняй на планеце ваяўніча-захопніцкай імперыяй? Няўжо не хапае развагі стаць цывілізаванай, культурнай еўрапейскай краінай? На свеце ж не пячорна-каменны век, а XXI. Ад напалеонаўскіх патуг і лопнуць можна.

Мікалай ДЗЕЛЯНКОЎСКІ,
жыхар г.Мінска, пенсіянер.

ВІНШУЕМ!

Міколу Дзелянкоўскаму — 80!

Мікалай Іванавіч з унучкай Элай

Так, "Народная Воля" першай шле віншаванні Міколу Іванавічу Дзелянкоўскаму з вялікім юбілеем. Літаральна праз дзень яму споўніцца 80!

М.Дзелянкоўскі нарадзіўся ў мястэчку Скідзель у сям'і селяніна, які меў крыху больш як гектар зямлі. Бацька быў падпольшчыкам, сакратаром гуртка Таварыства беларускай школы, сябрам КПЗБ, сябрам рэўкома, які кіраваў скідзельскім паўстаннем у верасні 1939 года. Загінуў у гітлераўскім канцлагеры "Штутгаф".

Да вайны Мікола скончыў першы клас польскай школы, пры "тых саветах" — два класы беларускай.

Пасля дзесяцігодкі паступіў на аддзяленне журналістыкі Белдзяржуніверсітэта. Працаваў у рэдакцыі лідскай гарадской газеты "Уперад" — загадчыкам аддзела пісьмаў, адказным сакратаром, намеснікам рэдактара. Адзінаццаць гадоў — да 1973-га — быў уласным карэспандэнтам абласной газеты "Мінская праўда", чатыры гады — рэдактарам БЕЛТА, 15 — адказным сакратаром рэдакцыі часопіса "Родная прырода". Пасля выхаду на пенсію некалькі гадоў працаваў адказным сакратаром часопіса "Беларуская мінуўшчына", намеснікам рэдактара газеты "Рэклама плюс", загадчыкам аддзела "Беларускай лясной газеты".

Мікалай Іванавіч Дзелянкоўскі адзінаццаць гадоў жыў у Нясвіжы — горадзе, які славіцца як другая сталіца Вялікага Княства Літоўскага. Як тут было не пісаць пра багатае мінулае, калі фарміравалася беларуская нацыя, пра яе знакамітых дзеячаў, пра шанаванне і захаванне даўніны!

М.Дзелянкоўскі заўсёды прыхільна ставіўся да літаратуры. Даследаваў творчасць Міхася Васілька, Сяргея Крыўца, Леаніда Казачэўскага, які рана загінуў, іншых літаратараў. На яго рахунку шмат рэцэнзій на творы знакамітых аўтараў. Нарысы пра Янку Брыля, Паўлюка Пранузу, Вячаслава Адамчыка, Івана Пташнікава, Івана Чыгрынава, Ніла Гілевіча, Васіля Быкава і іншых склалі кнігу "Сяброўствы. Знаёмствы. Сустрэчы".

М.Дзелянкоўскі — аўтар "Народнай Волі" з пачатку яе выдання. На старонках нашай газеты змешчана нямала яго вострых матэрыялаў. Вось і сённяшні артыкул "Адчапіцеся!", мяркуем, выкліча ў чытачоў шырокі рэзананс.

Трымайцеся, шаноўны Мікалай Іванавіч! Няхай не падводзіць здароўе. Зычым плёну ў творчасці і яшчэ многіх гадоў жыцця!

Рэдакцыя газеты "Народная Воля".

ИЗ ЗАЛА СУДА

За границу директор «Пинскдрева» бежал с дочерью

В судебных слушаниях по делу о взрыве на «Пинскдреве» объявлен перерыв.

Процесс должен возобновиться 1 февраля предположительно с прений.

Пока же допрошены все трое обвиняемых, свидетели и эксперты. Журналисты «Вечернего Бреста» отмечают одну любопытную деталь, которая открылась в ходе судебного заседания.

Оказывается, в приобретении второй линии по производству топливных гранул именно у немецкой фирмы «Munch Edestahl GmbH» была заинтересована дочь генерального директора холдинга Лорана Аринича. В момент проведения тендера на поставку комплекта технологического оборудования она являлась официальным представителем данной фирмы в Беларуси. Тот факт, что дочь гендиректора присутствовала на заседании тендерной комиссии, подтвердил бывший главный инженер холдинга СООО «Пинскдрев-ДСП» В.Шестаков.

Но допросить в судебном заседании дочь Аринича не довелось. По словам гособвинителя Ларисы Караневич, в настоящее время дочь бывшего гендиректора находится за пределами Беларуси.

Как известно, взрыв, в результате которого погибло 14 работников «Пинскдрева», прозвучал на участке по производству топливных гранул. Бывший директор СООО «Пинскдрев-ДСП» Леонид Логвин обвиняется в служебной халатности, бывшие главные инженеры холдинга и завода ДСП Владимир Шестаков и Игорь Логвин — в нарушении правил пожарной безопасности. Логвины вину признают частично, Шестаков — отрицает.

Игорь ЗАЛЕССКИЙ.

ГУЧНАЯ СПРАВА

«Расстраляйце мяне!»

25-гадовы Дзмітрый Канавалаў, асуджаны да вышэйшай меры пакарання за арганізацыю выбуху ў мінскім метро 11 красавіка 2011 г., прызнаў прысуд у адносінах да сябе законным і адмовіўся падаваць прашэнне аб памілаванні.

Пра гэта журналістам паведаміў генеральны пракурор Беларусі Аляксандр Канюк.

Зніжаецца ўрадлівасць глеб

Такая сітуацыя назіраецца практычна ва ўсіх раёнах Мінскай вобласці, паколькі пачынаючы з 2003 года ідзе падзенне ўтрымання перагною ў глебах. Але найбольш актуальная даная праблема для Уздзенскага, а таксама Бярэзінскага раёнаў. У 14 раёнах назіраецца падкісленасць глеб.

АФІЦЫЙНА

Дробязь, а прыемна

У Беларусі зацверджаны новы бюджэт пражытачнага мінімуму, які будзе дзейнічаць з 1 лютага па 30 красавіка 2012 года.

БПМ у сярэднім на душу насельніцтва ў гэты перыяд складзе 706.880 рублёў, гэта значыць павысіцца на 23% да нарматыву, які дзейнічае зараз.

Для працаздольнага насельніцтва БПМ устаноўлены ў памеры 764.970 рублёў, для пенсіянераў – 567.510 рублёў, для дзяцей ва ўзросце да 3 гадоў – 581.240 рублёў, для дзяцей ва ўзросце ад 3 да 6 гадоў – 742.830 рублёў, для дзяцей ва ўзросце ад 6 да 18 гадоў – 759.980, для дзяцей-студэнтаў — 690.340 рублёў.

Адпаведна з лютага на 23% узрастаюць памеры дзяржаўных дапамог сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей. Павялічваюцца таксама памеры сацыяльных пенсій і надбаўкі, устаноўленыя да пенсій асобных катэгорый пенсіянераў.

ДА ВЕДАМА

Структура бюджэту пражытачнага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва ў цэнах снежня 2011 года па накірунках расходаў была наступная:

— прадукты харчавання — 55,8%,
— плата за карыстанне жылым памяшканнем і камунальныя паслугі — 8%,
— прадметы гардэробу — 19,2%,
— тавары бытавога і гаспадарчага прызначэння — 4,8%,
— прадметы першай неабходнасці, санітарыі і лекі — 2,5%,
— бытавыя і транспартныя паслугі — 5%,
— узносы і плацяжы — 4,7%.

ПАМЯЦЬ

Жыццё і боль Івана Нікітчанкі

Прайшло больш за год, як не стала выдатнага чалавека, прафесара, члена-карэспандэнта АН Беларусі, кіраўніка сацыяльна-экалагічнага аб'яднання «Цэнтр падтрымкі чарнобыльскіх ініцыятыў» Івана НІКІТЧАНКІ. Сёння аб ім успамінаюць блізкія і знаёмыя…

Іван Мікалаевіч вельмі любіў сваю сям'ю...

Пра такіх кажуць: «Чалавек-матор». У свае 70 гадоў Іван Нікітчанка, нягледзячы на чарнобыльскія хваробы, мог даць фору некаторым маладым. Энергічны, ініцыятыўны, працавіты. Чалавек, які заўсёды стараўся дапамагчы людзям і якога хто-ніхто так і не пажадаў зразумець. Напрыканцы 2010 года Івана Мікалаевіча не стала. Аўтакатастрофа…

Лідзія НІКІТЧАНКА, жонка:

— З Іванам мы пажаніліся, калі я была на 4-м курсе Віцебскага медыцынскага інстытута, а ён вучыўся ў Віцебскім ветэрынарным. На год старэйшы. Пасля вучобы мужа накіравалі працаваць у Магілёўскую вобласць заатэхнікам-ветэрынарам, у хуткім часе перабралася да яго і я, бо і сама родам з Мсціслава. Спачатку жылі ў маёй маці, затым знялі пакой, праз нейкі час далі двухпакаёўку як маладым спецыялістам. Шчыра скажу, цяжкія часы былі. Іван сыходзіў у 6 гадзін раніцы і вяртаўся каля апоўначы. Я ў бальніцы таксама — з ранку да вечара. Але муж быў вельмі здольны чалавек і аднойчы ўбачыў у газеце аб'яву, што ў Маскве ідзе прыём у аспірантуру на дзённае і завочнае аддзяленні. На сямейнай нарадзе вырашылі, што варта ехаць на экзамены. Іван адзін паехаў, праз нейкі час тэлефануе: *«Я ўсё здаў на пяцёркі, але мне прафесар Грудзеў прапаноўвае стацыянар».* Кажу: *«Заставайся».* Безумоўна, гэта было складанае рашэнне, бо на той момант у нас ужо нарадзілася дачка, а ў Маскве трэба было вучыцца тры гады. Я працавала ў раённай бальніцы гінеколагам, даводзілася на кані нават ноччу ў суседнія вёскі ездзіць. І малое дзіця дома. Цяжка, але ж усё перажылі. Іван у Маскве абараніў кандыдацкую дысертацыю, усю практычную работу праводзіў у Кіраўскай вобласці. Там, у Кіраве, і прапанавалі работу. Прыехалі мы туды і бачым: дамы драўляныя, лес вакол, як быццам і жыцця ніякага няма… Не засталіся. Вярнуліся дадому. Тым больш што і прапанова паступіла з навукова-даследчага інстытута жывёлагадоўлі, што знаходзіўся ў Жодзіне. Там Іван і стаў працаваць, там абараніў доктарскую, стаў прафесарам. Быў дырэктарам селекцыйнага цэнтра, затым мы пераехалі ў Мінск, дзе муж, у рэшце рэшт, заняў пасаду намесніка старшыні Дзяржаграпрама БССР.

Васіль ЯКАВЕНКА, пісьменнік, старшыня сацыяльна-экалагічнага саюза «Чарнобыль»:

— У 1987-м я пачаў займацца чарнобыльскай праблематыкай. Сам я родам з Гомельскай вобласці, прыязджаў дадому, і мне расказвалі, што людзі ездзяць у зону, вывозяць адтуль камбікорм, назапашанае сена… Дабро ратавалі, але пры гэтым расцягвалі радыяцыю па многіх рэгіёнах краіны. Малако, мяса, якое там прадавалі, усё зашкальвала на дазіметрах. На нейкім мерапрыемстве Саюза пісьменнікаў Беларусі я расказаў пра гэтую жахлівую сітуацыю. Пасля вырашыў сходзіць, каб падзяліцца трывогай, у Дзяржаграпрам БССР. Іван Нікітчанка тады якраз і быў намеснікам старшыні гэтай структуры, займаўся чарнобыльскай тэматыкай. Мы ўпершыню сустрэліся з ім, і, што мяне ўразіла, ён пачаў шчыра расказваць пра Чарнобыль. Казаў, што гэта, безумоўна, вялікая бяда, ён ведае пра радыяцыю… Ніяк не чакаў такога ад чыноўніка. Пасля мы сустракаліся яшчэ некалькі разоў, ён перадаваў мне дакументы. Адчувалася, што чалавек успрымае чарнобыльскую катастрофу як асабістую бяду.

На адной з міжнародных канферэнцый у Брусэлі (побач — праваабаронца Гары Паганяйла).

Лідзія НІКІТЧАНКА: — У Івана характар быў такі, што сам голы застанецца, а чалавеку аддасць апошняе. У зоне ён праводзіў тыдні. І дняваў там, і начаваў. Чарнобыль для яго стаў сэнсам усяго жыцця ў тым плане, што муж хоць неяк жадаў дапамагчы людзям. Займаўся селекцыяй жывёл, пасля Чарнобыля адышоў ад гэтай тэматыкі… Не было часу. Калі прыязджаў, шмат чаго расказваў. Перажываў, што не ўсе разумеюць трагедыю, не ўсе ведаюць, якія на самай справе будуць наступствы. Ды і сам нахапаўся там радыеактыўнага цэзію. Нават праз 25 гадоў у яго крыві цэзій перавышаў норму ў дзесяць разоў! Іван змагаўся, каб радыяцыю не расцягнулі па ўсёй Беларусі з мясам, кармамі з зоны, пісаў артыкулы. На яго ціснулі зверху, але са свайго шляху не збочваў. Ён казаў: *«Гэта проста страшна, калі цябе не разумеюць. І не хочуць разумець страшную праблему».* Чарнобыль стаў для мужа сэнсам жыцця. Ён ездзіў у зону, рабіў замеры радыяцыі, абследаваў дзяцей, школьнікаў. Прыязджаў і ледзь не са слязьмі: *«Няма ў нас здаровых дзетак!»* Але ж каго гэтыя даследаванні цікавілі?

Васіль ЯКАВЕНКА: — Пасля выбуху на АЭС у рэгіёне пачалася эвакуацыя жывёлы, а Іван Нікітчанка якраз і адказваў у Дзяржаграпраме за жывёлагадоўлю. Ён на свае вочы хацеў бачыць, як адсяляюць з зоны. Гэта была для яго і асабістая жыццёвая бяда. Ён не цярпеў маны, заўсёды быў шчыры і адкрыты. Пры гэтым бачыў, што людзей падманваюць. Расказвалі, што пасля аварыі пад ціскам Масквы Дзяржаграпрам БССР прыняў загад, згодна з якім каля мільёна тон зерня з забруджанай зоны было вывезена і размеркавана па іншых раёнах чыстай зямлі, больш за 1,6 мільёна тон малочнага адгону. Вывозілі «брудную» лясную і травяную муку, косці жывёл запускалі ў вытворчасць. Іван Нікітчанка пра ўсё гэта ведаў, але адзін не мог супрацьстаяць сістэме. Усё прымаў блізка да сэрца, моцна перажываў. Калі я да яго прыходзіў, ён перадаваў мне дакументы па стане ў зоне. З рэальнымі лічбамі і даследаваннямі. Там былі звесткі, куды і што вывозілі з зоны… Казаў мне: *«Захавайце. Прыйдзе час, і гэтую партыйную мафію будуць судзіць. Дакументы нам яшчэ спатрэбяцца».* Дарэчы, заснавальнік і першы дырэктар Інстытута радыебіялогіі НАН Беларусі Яўген Канапля таксама мне даваў дакументы аб стане здароўя чарнобыльскіх дзяцей і насельніцтва. Мне, як пісьменніку, было прасцей нейкім чынам гэта ўсё давесці да ведама грамадскасці. І мой нарыс «Бомба для нашчадкаў» пабачыў свет.

Іван Нікітчанка быў чалавекам-стоікам і вялікім аптымістам у жыцці. І ў сям'і, і ў працы. Нават калі былі няўдачы, казаў, што ўсё будзе добра. А суцяшэнне знаходзіў у напружанай працы. Хоць здароўе было ніякае.

Лідзія НІКІТЧАНКА: — У хуткім часе пасля камандзіровак мужа ў зону ў яго з'явіліся праблемы са шчытападобнай залозай і першыя прыкметы прамянёвай хваробы. Паклалі ў бальніцу, таму што ўжо нават хадзіць не мог. Знаходзіўся некалькі месяцаў пад наглядам урачоў, ледзь ачомаўся. Выпісалі, але праз нейкі час далі аб сабе ведаць ужо праблемы з сэрцам. І Івана зноў забралі ў бальніцу з шырокім інфарктам міякарда. Тут паўплывалі і наступствы Чарнобыля, і праблемы на працы. Мы як маглі падтрымлівалі яго, прайшло тыдні тры, перавялі з рэанімацыі ў палату… Неяк у нядзелю едзем з сынам на дачу, кажу: *«Давай заедзем да бацькі ў бальніцу».* — *«Ты ж учора ў яго была».* — *«Не ведаю, хочацца заехаць...»* Заходзім у палату, там адзін Іван. І я бачу, што ён памірае. Пакрыўся халодным потам, шэпча: *«Мне дрэнна».* Я хутчэй да ўрачоў, мужа зноў у рэанімацыю. Паўторны інфаркт. Нават і не ведаю, што было б, калі б не заехалі… Пасля гэтага мужа накіравалі на рэабілітацыю ў санаторый «Крыніца». Мы вучылі яго ў літаральным сэнсе хадзіць, бо мышцы за час знаходжання ў бальніцы проста атрафіраваліся. У дзень рабілі па 5—10 крокаў… Івану тады і пяцідзесяці гадоў не было. Далі групу, праз нейкі час ён сышоў з працы.

Васіль ЯКАВЕНКА: — Пасля камандзіровак у зону ён вяртаўся вельмі стомленым. Нават не фізічна, а ад уражанняў. Чарнобыль — гэта былі яго боль і трагедыя. Таму было зусім лагічна, што ён стварыў сацыяльна-экалагічнае аб'яднанне «Цэнтр падтрымкі чарнобыльскіх ініцыятыў». Дамагаўся, каб на тэрыторыі Беларусі быў маніторынг па радыяцыйнай бяспецы, сістэмная работа ў Беларусі, Расіі, Украіне. У рэспубліцы гэтым, па сутнасці, ніхто не займаецца, і мы па сённяшні дзень дакладна не ведаем, як распаўзлася па зямлі радыяцыя. Іван Нікітчанка валодаў статыстыкай па захворванні дзяцей ад наступстваў Чарнобыля, пісаў аб гэтым, хацеў, каб краіна не хавала праблему, а глядзела праўдзе ў вочы. Зрэшты, чыноўнікаў гэта не цікавіла. Мы разам звярталіся ў многія ўладныя структуры, білі ў набат, аднак у адказ — цішыня. Ці проста адпіскі. Іван Нікітчанка заўсёды спадзяваўся, што чарнобыльская трагедыя будзе пераасэнсавана. І выступаў катэгарычна супраць будаўніцтва атамнай электрастанцыі ў Беларусі. Казаў, што трэба не АЭС будаваць, а лепш рухаць наперад энергазберагаючыя тэхналогіі... Ён вельмі любіў Беларусь, хоць і родам з суседняй Браншчыны. Не ўсе беларусы так любяць сваю краіну.

1961 г. Пачынаючы ветэрынар-заатэхнік Іван Нікітчанка.

Тацццяна НОВІКАВА, адказны сакратар грамадскай экалагічнай экспертызы праекта беларускай АЭС, сябра ГА «Экадом»:

— Іван Нікітчанка быў адным з нямногіх спецыялістаў у Беларусі, хто вывучаў уздзеянне наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС на здароўе людзей і навакольнае асяроддзе. У апошнія гады змагаўся за тое, каб беларускія ўлады дазволілі яму атрымаць фінансаванне і працягваць свае даследаванні. Пісаў праект за праектам, падаваў заяўкі, накіроўваў лісты кіраўніку краіны, ва ўрад… За апошнія тры гады яму ўдалося правесці толькі адно даследаванне, у якім прынялі ўдзел 2 тысячы чалавек з усёй Беларусі. Вынікі аказаліся несуцяшальныя.

Мы запрасілі Івана Мікалаевіча, як члена-карэспандэнта Акадэміі навук Беларусі, узначаліць Грамадскую экалагічную экспертызу праекта беларускай АЭС, і ён вельмі адказна выконваў гэтую місію. Быў чалавекам незвычайнай дабрыні. Згубіў сваё здароўе падчас ліквідацыі чарнобыльскіх наступстваў, але, нягледзячы на гэта, ніколі не адмаўляў у прафесійнай дапамозе. Я, напрыклад, магла патэлефанаваць Івану Мікалаевічу, каб параіцца, у любы час і ніколі не чула адмовы. Яго меркаванне заўсёды было вызначаным і не змянялася пад уплывам палітычных фактараў. Ён выступаў супраць будаўніцтва ў Беларусі АЭС, агучваў тыя факты, якія многія імкнуцца замаўчаць…

Лідзія НІКІТЧАНКА: — Іван вельмі шмат працаваў. Ён бы не жыў, калі б не працаваў. Але хваробы пастаянна нагадвалі аб сабе. Рабілі кропельніцы, падчас аднаго абследавання знайшлі тромб брушной аорты. Амаль дзесяць сантыметраў! Ізноў была аперацыя. Але прайшоў час — і ён па-ранейшаму ўзяўся за працу. Я яму колькі разоў казала: *«Ды паберажы ты здароўе, навошта табе тыя паездкі?»* Адказваў: *«Як я магу жыць спакойна, калі бачу патухлыя ад хвароб дзіцячыя вочы?»* У Гомельскай вобласці няма, напэўна, ніводнай вёскі, дзе муж не пабываў.

Аляксандр ВАЛЧАНІН, кіраўнік зарэгістраванага ва Украіне грамадскага аб'яднання «Саюз Чарнобыль—Беларусь»:

— З Іванам Нікітчанкам мы нярэдка разам прымалі ўдзел у розных міжнародных канферэнцыях, а ў апошні час тэлефанавалі адзін аднаму амаль праз дзень. Было шмат агульных пытанняў, якія датычыліся праблем удзельнікаў і інвалідаў ЧАЭС. З гэтым чалавекам было вельмі цікава вырашаць пытанні, бо ён — чалавек з энцыклапедычнымі ведамі і па навуцы, і па сацыяльнай абароне. З вялізнымі ведамі! І шчыра вам скажу — без яго нам цяжка.

Лідзія НІКІТЧАНКА: — Іван быў вельмі добры сем'янін, моцна любіў дзяцей. Дачка Ала, дарэчы, і пайшла па слядах бацькі, скончыла ў Маскве сельскагаспадарчы інстытут.

19 лістапада 2010 года муж сабраўся на сваёй машыне на дачу. Здаецца, трэба было памяняць колы. За дзень да гэтага прынёс і паказаў аналіз крыві. Аналіз быў не вельмі, кажу: «Давай лепш у бальніцу паедзем, застанься дома. Няхай кропельніцы паставяць, пра здароўе трэба падумаць». — «Праз тыдзень паеду ў бальніцу», — адказвае. У той дзень я быццам адчувала дрэннае… Пасля патэлефанавалі, паведамілі, што муж разбіўся. Нейкім чынам выехаў на сустрэчную паласу і сутыкнуўся з МАЗам. Думаю, што яму стала дрэнна. Магчыма, прыхапіла сэрца ці закруцілася галава. Калі пасля аварыі мужа прывезлі ў бальніцу, ён яшчэ жыў. Памёр у тры гадзіны ночы. А ў яго было яшчэ столькі планаў…

Алесь СІВЫ.
Фота з сямейнага архіва сям'і Нікітчанка.

Разам з жонкай Лідзіяй у маладыя гады.

СОСЕДИ

Белорусы скупают в Литве заброшенное жилье

Специалисты по рынку недвижимости отмечают, что литовскими домами и квартирами стали активно интересоваться белорусы.

Деревня Натишкяй (Биржайский район) — одна из самых отдаленных деревень района. Многоквартирные дома, построенные в советское время, здесь заброшены, превращаются в развалины. Люди, которые в них жили, уехали в более крупные города. Остались лишь фермеры и самые терпеливые жители. Однако покинутые квартиры, которые еще были в неплохом состоянии, без хозяев не остались. Их покупают белорусы. По словам местных жителей, они расплачиваются за жилье, фотографируют его и уезжают.

По словам местных жителей, земля белорусов не интересует.

«Они находят объявление в интернете. Покупают через каких-то посредников. Им неважно, где находится это жилье. Главное — купить подешевле, чтобы, скажем, легче получать визы», — рассказала порталу DELFI староста Вабальнинкаса **Лилия Вайтекунене.**

ДИСКУССИЯ

20 декабря 2011 года в «Народной Воле» была опубликована статья бывшего первого заместителя министра социальной защиты Геннадия Беспалова «Менять ли пенсионное законодательство? Менять!», в которой автор проанализировал возможные изменения в законодательстве о трудовых пенсиях. Публикация вызвала широкий резонанс. Сегодня мы публикуем отклики наших читателей на статью.

Хотим иметь более высокие пенсии?

Сокращаем силовые структуры и бюрократический аппарат!

Прошу напечатать мой отклик на статью Г.Беспалова в «Народной Воле» от 20.12.2011 года «Менять ли пенсионное законодательство? Менять!».

Вообще-то я давно уже пенсионер, и меня предлагаемая реформа непосредственно не касается. Но уж больно много, на мой взгляд, несправедливого в этой статье. Боюсь, что предложения Г.Беспалова, будь они реализованы, ухудшат положение пожилых людей.

Геннадий Беспалов пишет: закон РБ «О пенсионном обеспечении» «предусматривает увеличение пенсии по возрасту на 1 процент заработка за каждые два полных месяца работы после достижения 55/60 лет без получения пенсии». Автор утверждает, что этот стимул не работает. Чтобы его усилить, он предлагает ввести дополнительные бонусы. Наивный подход! Чтобы этот стимул работал, нужна прежде всего уверенность в завтрашнем дне, стабильность в законодательстве, хорошее здоровье. А какая может быть стабильность, если правовое поле регулируется не законами и Конституцией, а указами президента? Продолжительность жизни среднего пенсионера, на мой взгляд, ничего общего не имеет с официальной статистикой. Чтобы убедиться в этом, достаточно пройтись по кладбищу, читая даты рождения и смерти. Большинство пенсионеров вовсе не уверены, что, отодвинув свой уход на пенсию, приобретут дополнительный доход раньше, чем окончится их жизнь.

Кстати, сам Г.Беспалов замечает: «Именно на первые годы после выхода на пенсию приходится всплеск смертности среди представителей сильного пола». Правда, в другом месте своей статьи он пишет, что средняя продолжительность жизни у женщин и мужчин, достигших пенсионного возраста, — 24,6 и 14,2 года.

Но почему среднестатистический период получения пенсии по возрасту в Беларуси больше, чем в развитых странах? Чтобы разобраться в этом противоречии, нужно рассмотреть структуру населения по социальным группам, вспомнить, как формировалась эта структура.

Во времена СССР Беларусь была весьма привлекательной для жизни республикой. Во время строительного бума начала восьмидесятых годов прошлого века в Бобруйске, например, местной властью был проведен отбор специалистов в области строительства и проектирования из Сибири. Сибиряки охотно переезжали в Беларусь. Их спрашивали: почему? Ведь у нас тоже уже был дефицит всяких товаров, пайки на предприятиях, пустые магазины, а позже уже дошло до талонов и карточек на продовольствие. Они отвечали: «Зато у вас на рынке все есть в отличие от Сибири и средней полосы России. И нет языкового барьера».

По этой же причине в Беларусь, как ни в одной другой республике, оседали военные отставники, пенсионеры МВД, КГБ и т.п. Право на пенсию военные зарабатывают не в пресловутые годы, как мы, грешные, а в расцвете сил и еще долго трудились. В основном в парткомах, месткомах, гражданской обороне, заведующими складами и на прочих непыльных местах, занимая господствующие высоты в обществе, на производстве, в управлении, в госструктурах. Как сравнить по тяжести и интенсивности их труд с трудом жительницы на стройке: на высоте, на ветру в зимнюю стужу или в котловане, раскаленном летним зноем? Естественно, что «труженики тыла» были лучше обеспечены питанием, медицинским обслуживанием, меньше переносили стрессов и тягот и жили дольше работяг. Отсюда и парадоксальная статистика: долгие годы работы пенсионеров при низкой средней продолжительности жизни.

Эта когорта пенсионеров в Беларуси и сегодня продолжает пополняться более интенсивно по сравнению с другими странами. Численность МВД на душу населения в Беларуси в несколько раз выше, чем, например, в Польше. Это не считая личной охраны президента и всяких СОБРов.

Свой вклад в пополнение молодых пенсионеров вносят также и военные.

«Как достичь достойных пенсий?»

Г.Беспалов предлагает повышать пенсионный возраст, как в развитых странах. Но те страны потому и развитые, что в них отсутствует тяжелый изнурительный труд, негативно сказывающийся на здоровье, там другая экология и иной образ жизни, другое питание, иной уровень развития медицины. В общем, человек труда в развитых странах имеет условия, чтобы прожить дольше нашего. На мой взгляд, очень красноречивым фактом в нашей стране является отсутствие в доступной продаже индивидуальных дозиметров, позволяющих измерить радиацию, уровень загрязнений в воздухе и воде. Значит, есть что скрывать?! А травля хлором, содержащимся в водопроводной воде, чего стоит!

Так есть ли источник для повышения не только пенсий, а вообще всего комплекса социальных гарантий? По моему мнению, есть. Разоружение, сокращение силовых структур, сокращение бюрократического (управленческого и контрольного) аппарата — вот громаднейший источник социальных благ. На мой взгляд, единственная альтернатива повышению пенсионного возраста. И только после их реализации, когда действительно, а не по лукавой статистике вырастет продолжительность жизни мужчин и женщин пенсионного возраста, можно будет отодвигать возраст выхода на пенсию.

Н.А.ЛИПУНОВ, пенсионер, ветеран труда. г.Бобруйск.

Сначала нужно создать условия для нормальной жизни

Прочитал статью в «Народной Воле» «Менять ли пенсионное законодательство? Менять!» господина Беспалова. Не согласен с автором.

При средней продолжительности жизни белорусских мужчин 62 года он предлагает повысить возраст выхода на пенсию и при этом уверяет, что это дополнительный фактор увеличения продолжительности жизни.

Ах, какие бяки эти белорусские мужики! Пьют коньяк под названием «Чары Нягаю», курят сигареты, не закусывают икрой и вообще с дурными привычками. Но многие из них, от себя добавлю, уезжают от семьи в другие страны, но не на Канарские острова, а в Россию, и вкалывают там по-черному в «комфортных» условиях, гробя свое здоровье, терпя издевательства и грабеж со стороны сомнительных нанимателей. Или трудятся на наших предприятиях, большинство из которых с советских времен не модернизировались. Скажите, в какой стране Европы существуют литейные цеха в таком виде, как на Минском тракторном заводе? В Беларуси каждый восьмой получатель пенсии выходит на нее досрочно. О чем это говорит? О том, что каждый восьмой белорус работает во вредных условиях.

Господин Беспалов, хочу Вам напомнить высказывание небезызвестного Козьмы Пруткова: «Смотри в корень». И прежде, чем предлагать изменить пенсионное законодательство по подобию европейского, нужно в нашем царстве-государстве создать нормальные жизненные условия, хотя бы на уровне средней европейской страны. А то при нынешних условиях скоро никому будет получать пенсию.

С уважением —

В.К.ДРУЧАК, 80 лет. г.Пинск.

Не много ли пенсионеров в погонах?

Прочитав в обстоятельной, серьезной «Народной Воле» статью «Менять ли пенсионное законодательство? Менять!», я был скорее ошарашен, чем удивлен. Публикация, на мой взгляд, не тянула на рубрику «Компетентное мнение». Это была беспристрастная работа отличника — студента 4-го курса, но уж никак не бывшего автора, работавшего в системе социальной защиты с 1968-го по 2006 год, а последние 15 лет был заместителем и первым заместителем министра. Он так ловко обошел главную суть проблемы.

Автор пишет: *«Уже сегодня в Беларуси нагрузка на экономику в виде взносов работодателей в Фонд социальной защиты населения (как значительная часть себестоимости товаров и услуг) одна из самых высоких, причем 34 процента от общей суммы выплат составляют пенсии привилегированным».* Так может, надо говорить в первую очередь об этих привилегированных пенсионерах?

В Беларуси совершенно несправедливы размеры зарплат и пенсий у привилегированного сословия (чиновников, сотрудников МВД, КГБ, МЧС и др.). Они значительно выше, чем у остальных пенсионеров. Искусственно после выхода на пенсию граждан делят на две группы. Но делят не по заслугам, а по принадлежности к профессии. Иначе как объяснить, что генерал и «обычный» академик получают разные пенсии? Ведь академик — это генерал в науке. Кроме того, чрезвычайно рано представители силовых структур Беларуси выходят на пенсию. В той же Литве, Латвии и Эстонии полицейский уже давно становится пенсионером в 60 лет. Полицейские Швеции — в 65 лет.

Не сильно, ох, не сильно белорусские милиционеры перерабатываются, особенно с учетом их «титанической» борьбы с молящимися у Красного костела, с молодежью, «борцами за идею» и любителями хлопать в ладоши на свежем воздухе.

Рано, необычайно рано пенсионерами становятся и граждане, служащие в системе МЧС.

Кроме того, в Беларуси наибольшая численность милиционеров на душу населения среди всех стран СНГ и Восточной Европы. У нас на 1000 человек 14 милиционеров, в Азербайджане — 4,6, так что ежегодно на подходе все новые и новые колонны «юных» пенсионеров из всех силовых структур и МЧС.

С уважением —

Вадим ГОЛУБЕВ. Брест.

Какую пенсию мы заработали?

Хочу через «Народную Волю» «осудить» статью Г.Беспалова «Менять ли пенсионное законодательство? Менять!». Тема необходимости изменений в законе о пенсиях уже не раз поднималась в СМИ, в том числе и в «Народной Воле». Но меня удивляет, когда тон в этом задает человек, проработавший немало в Министерстве социальной защиты, но по существу ничего реально не сделавший для решения этого вопроса.

Г.Беспалов много пишет о том, что известно, но умалчивает о раздутости управленческого персонала, правоохранительных органов, армии, спецохраны и т.д. Вот где наша нормальная пенсия!

Думаю, я, как и многие, считаю, что они получают неплохие пенсии. Вряд ли они сравнимы с пенсиями крестьян, рабочих. Любопытно, а какую пенсию получает сам Г.Беспалов? Наверное, она повыше, чем моя и многих. А ведь я проработал 12 лет в школе, а в сумме стаж 41 год, жена проработала 24 года в школе и имеет стаж 40 лет.

С уважением —

Владимир Григорьевич ДОЛЯ. Минск.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

«Допінг»

«Часам у кампаніі сяброў дамаўляемся і на працу ўсёй суступчы размаўляем на беларускай мове. Усе атрымліваем каласальны зарад энергіі і пазітыву».

Надзея АСТАПЧУК, прызёр Алімпійскіх гульняў і чэмпіёнка свету па лёгкай атлетыцы.

Трэнер днямі шкроб чупрыну,
Думкі змрочныя былі:
Выхаванцы ў краіну
Не прынясуць медалі.
Сёння ў іх — зімой і летам —
Гучных поспехаў няшмат.
Недарма лёгкаатлетам
Алімпійскім камітэтам
Быў аддадзены загад:
— Дэградуеце ўжо вы,
Мала жарсці ў барацьбе!
Трэба новыя рэзервы
Вам знаходзіць у сабе!
А калі, як у Пекіне,
Будзе мала медалёў,
Вам улада больш не кіне
Ні даляраў, ні рублёў.
«Як жа весці секунды-метры,
Каб цягнулі на рэкорд?» —
Думаў трэнер. І дапетрыў!
Дасць прастор кіраў спорт!
Прыгадаў: у хвілю вузкую
Бавілі спартоўцы час,
І на мове беларускай
Гаварыў хто-небудзь сказ.
Мову ўсе вучылі ў школе,
Не забылі... І тады
Мовай цешыліся ўволю,
Гаварылі так, як коліс
Іх бабулі і дзяды.
І хоць кожны быў цвярозы,
Так «балдзелі», што парой
Як ад допінгавай дозы,
Быў прыўзнятым іх настрой.
Іншы доўгі ліч наватай
Для спартыўных перамог?
Медалі цяпер, дальбог.
Трэнер вылучыў ідэю:
Перш чым выйдзе хтось на старт,
Хай над слоўнікам карпее
І пакажа ў «мове» гарт.
І на кожнай трэніроўцы
Ці на нейкім першынстве
Мову матчыну спартоўцы
Паўтаралі ў галаве.
Вынік быў трывалы, цвёрды,
І заўзятары рады:
Дружна біліся рэкорды,
Шчодрым ліўнем — медалі!
Разам з «мовай», як на ветры,
Несліся цэлы бегуны.
Нібы цмок, «глытаючы» метры,
Перад фінішам яны.
Пад сцягамі ў смірнай стойцы
І пад воклічы «Ура!»
Пелі гімн малатабойцы
І штурхальнікі ядра.
Хтось рашыў праз месяц дзесьці
(Думка не была пустой!):
«А чаму б не перанесці
І на іншых вопыт той?
Бо калі лёгкаатлетам
«Мова» прыдае імпэт,
Дык і ўсіх спартоўцаў
Гэтым
«Заахвочваць», мусіць, след».
І спярша рашылі «мовай»
Паўплываць на біятлон:
Там не надта «медалёва»
(І, на жаль, ужо здавён).
Як спартоўцаў ні прасілі,
Не ўзбудзіў інтарэс,
Бо амаль усе — з Расіі,
«Мова» ім — як цёмны лес.
Нават Домрачава Даша
(Не злоснічаю я ані)
Не зусім, як кажуць, наша:
У Расіі карані.
Адмаўляцца ад ідэі
І пазбавіцца надзей?
Паўтарылі ўсё ж на кеі,
Бо ў фаворы у нас хакей.
«Мовай» мінскае «Дынама»
«Заахвоціць» быў намер.
Дык у камандзе гэтакая
Іншаземцаў усё цяпер.
Шмат канадцаў і славакаў,
Ёсць дадаткам чэх і фін.
Беларусаў — хоць наплакаў,
І з адзінай — смех адзін.
І хакейныя куміры
Адказалі нам напрост:
Калі кожны з іх заўіры,
Трэба нам, як зайцу хвост.
Каб жа вынік быў харошы,
А тым болей — медалі,
Нам плаціце шчодра грошы,
Лепей еўра — не рублі.
(Дык і плацім жа — дай Божа!
Кожны хакеіст за год
Атрымаць «ад клюшкі» можа,
Як сярэдні наш завод.)
І такой была высова:
Хай ідзе спартоўцаў «мова»,
Дадае імпэту звыш.
Ім палата душы грае,
Слова наша — проста гук.
...Цяпер адна надзея —
На Надзею
Астапчук.

* * *

Кліч з Надзеі не хачу я:
Будзе й прыгада ў спорце зрух,
Калі кожны з іх атрымае
Наш нацыянальны дух,
Калі стануць — не даляры,
Калі «допінг» — не ў грашах,
А слязах цвіце на тварах,
Бо ўздымаючы родны сцяг,
Калі гордасцю за Айчыну
Перапоўніцца кожны міг...
Вось тады і «мова» чынным
Стане «допінгам» для іх.

СПРАВЫ СЯМЕЙНЫЯ

Як суды пакінулі мяне голым...

Усё жыццё я працаваў у галіне народнай асветы. Стараўся сеяць разумнае, добрае, вечнае. Колькі моладзі вывеў у людзі — не пералічыць. Падрыхтаваў і абараніў кандыдацкую дысертацыю, напісаў і надрукаваў некалькі кніжак, маю пасведчанне аб вынаходстве. Клапаціўся аб дабрабыце сям'і. Таму акрамя асноўнага месца працы звычайна працаваў і па сумяшчальніцтве. На рабоце мне выдзелілі трохпакаёвую кватэру, набыў аўтамабіль, уласнымі рукамі збудаваў гараж. Аднак у сямейным жыцці не пашанцавала. Не ад салодкага жыцця ў пенсіённым узросце мусіў скасаваць шлюб...

Праз рашэнне суда Кастрычніцкага раёна горада Мінска падзялілі кватэру: былой жонцы засталіся два пакоі, мне — адзін. Астатнія набыткі — аўтамабіль, гараж, мэблю, посуд і пасцельную бялізну — хацеў падзяліць па дамоўленасці. Аднак былая жонка вырашыла, на мой погляд, завалодаць усёй маёмасцю. У такіх абставінах сумеснае жыццё ў адной кватэры стала немагчымым. А каб купіць сабе асобнае жыллё — трэба дакласці шмат грошай. Дабыць неабходную суму можна было б, прадаўшы частку агульнанажытай маёмасці. Але былая жонка супраць! З такой пастановай справы я не мог пагадзіцца і вымушана падаў у суд заяву аб падзеле ўсёй сумесна прыдбанай маёмасці. Але суд не прызначыў за мной права ні па адной з пазіцый агульнанабытай маёмасці. Падзел маёмасці суд ажыццявіў па прынцыпе героя народнага вадэвіля Папандопулы — усю маёмасць аднаму чалавеку.

Нават на гараж, які я збудаваў уласнымі рукамі, а праз дзесяць год пасля скасавання шлюбу адзін закупіў неабходныя будаўнічыя матэрыялы, адрамантаваў і надбудаваў, суд не прызнаў маё права на гэтую ўласнасць, як ні на адзіную рэч з усёй маёмасці. Мне падаецца, што ніякім заканадаўчым артыкулам не прадугледжаны такі прысуд — усё аддаць аднаму.

Я неаднаразова звяртаўся са скаргамі (касацыйна і ў парадку нагляду) у адпаведныя судовыя інстанцыі. Дабіўся нават прыёму ў старшыні Вярхоўнага Суда Рэспублікі Беларусь **Валянціна Алегавіча Сукалы**. Але ў адказ на мае скаргі, як пад капірку, ідуць паперы, дзе сказана: маўляў, вы не прасілі падзяліць усю маёмасць. Атрымліваецца, што я звяртаўся ў суд не з заявай аб падзеле маёмасці, а напісаў даравальную. Сапраўды, у іскавай заяве ў суд аб падзеле маёмасці я не пералічваў лыжкі, відэльцы, зэдлікі ды прасціны. Напісаў толькі ў назоўным парадку: аўтамабіль, гараж, мэбля, посуд ды пасцельная бялізна. Але суд не азначыў маё права ўласнасці ні па адной з гэтых пазіцый! Дарэчы, аўтамабіль былая жонка прадала раней.

На жаль, гэта, відаць, не адзіны выпадак такога адвольнага выкарыстання законаў у судзе... Вось і роспач. Нічога не зробіш. Няма паратунку...

Іван АПАНАСЕНКА.

АФІЦЫЙНА

Валянцін СУКАЛА:

«Абставіны справы судом устаноўлены поўна»

З адказу старшыні Вярхоўнага Суда Валянціна Сукалы на скаргу Івана Апанасенкі:

«Судом устаноўлена, што ў 1976 годзе вашай жонцы (...) у гаражна-будаўнічым кааператыве ў п.Самахвалавічы Мінскага раёна быў выдзелены зямельны ўчастак для будаўніцтва гаража. У перыяд шлюбу за кошт сумесных сродкаў на ўчастку быў узведзены гараж, які ва ўстаноўленым парадку не зарэгістраваны.

Пасля скасавання шлюбу ў 1998 годзе гараж знаходзіўся ў вашым з жонкай агульным карыстанні. Даныя абставіны вамі ў судзе не аспрэчваліся.

У 2006 годзе над гаражом ўзведзена надбудова. Пры правядзенні рэканструкцыі гаража былі выкарыстаны вашы сродкі і сродкі жонкі.

Удзел жонкі ва ўзвядзенні надбудовы пацвярджаецца паказаннямі сведак (...).

Паколькі гараж быў пабудаваны ў перыяд шлюбу, а яго рэканструкцыя зроблена з выкарыстаннем сродкаў абодвух бакоў, суд абгрунтавана прызнаў за вамі і адказчыцай права на ½ долю за кожным на будаўнічыя матэрыялы, выкарыстаныя для ўзвядзення гаража.

Спрэчка пра гараж разгледжана ў межах вашага іску. Патрабаванні аб падзеле іншай сумеснай маёмасці па справе не заяўляліся.

Довады скаргі аб тым, што ў справе адсутнічаюць паказанні вашых сведак, у ходзе праведзенай праверкі пацвярджэння не знайшлі. Пратаколы судовых пасяджэнняў утрымліваюць паказанні ўсіх апытаных па справе сведак. Пісьмовыя заўвагі на пратаколы з указаннем на іх няпоўнасць вамі не падаваліся.

Абставіны справы судом устаноўлены поўна. Рашэнне вынесена ў адпаведнасці з даследаванымі доказамі, якім дадзена аб'ектыўная ацэнка».

ПАЗІЦЫЯ

Хто мы такія?

Азірніцеся: усё наша роднае, беларускае на беларускай зямлі нішчыцца, знікае. Бо яго прыглушаюць, ім пагарджаюць не толькі ўлады, а і раўнадушныя абывацелі. Калі б мы любілі сваё, роднае, то цудоўна б валодалі матчынай мовай і ганарыліся сваім гераічным мінулым, імкнуліся наблізіць светлую будучыню. Чаму б не ўзяць за прыклад нашага генія Максіма Багдановіча, які жыў удалечыні ад Беларусі, але адчуваў сябе беларусам, дасканала авалодаў мовай сваёй зямлі і стварыў на ёй несмяротныя шэдэўры паэзіі?

Яго сэрца кроіў боль за лёс Бацькаўшчыны. Ён бачыў яе годную будучыню ў духоўным адраджэнні народа і перасцерагаў беларусаў не дапусціць, каб на радзіме запанавала *«скрозь усё чужое, нязвычнае, а свайго роднага — нічога.*

Дык няхай жа не станецца так! Не пакінем свае гаворкі, сваіх песняў, сваіх звычаяў — свайго кроўнага, не забудзем, не кінем на глум, будзем шанаваць, бараніць, дзецям сваім абтоезапаведаць», — піша ён у сваім знакамітым артыкуле «Хто мы такія?».

«Ёсць шляхі да лепшай долі, ды не бачым мы іх праз сваю цемнату, — працягвае Максім. — *Але не ўсягды будзе так! Чытайма, браткі, кніжкі і газеты, пісаныя ў нашай беларускай гаворцы. Тады прыйдзе канец нашай цемнаце, праясняцца нашыя вочы, і кожны крок, што мы ступім па зямлі, будзе крокам да блізкага шчасця, да светлага жыцця».*

Прайшло з той пары 100 гадоў. Аднак пытанне «Хто мы такія?» пакуль што застаецца адкрытым. Закрыць яго па-людску, на карысць Беларусі, саміх сябе і нашых нашчадкаў можам толькі мы самі! Калі, канечне, мы — дзеці сваёй зямлі, а не манкурты.

Аляксандр ГАПАНЮК, жыхар в.Плешчыцы Пінскага раёна.

Народная Воля http://www.nv-online.info
31 СТУДЗЕНЯ 2012 г.

ТАМ, У ДАВОСЕ

Як змяніць свет да лепшага, як выратаваць Еўропу ад крызісу?

Пра гэта ішлі размовы ў швейцарскім Давосе на Сусветным эканамічным форуме. Напрыклад, Дэвід РУБІНШТЭЙН, 62-гадовы мільярдэр і кіраўнік інвестыцыйнага фонду «Carlyle», зазначыў, што Захад мае 3—4 гады, каб рэфармаваць сваю эканамічную сістэму, скараціць бюджэтны дэфіцыт і вярнуцца на сцежку эканамічнага росту. У адваротным выпадку ўсіх чакае параза.

Пра тое, як ратаваць Еўропу, у Давосе гаварылі еўрапейскія палітыкі. Напрыклад, канцлер Нямеччыны **Ангела МЕРКЕЛЬ** заявіла, што барацьба з крызісам не можа адбывацца за кошт багацейшых краін, што замест новых фондаў неабходна актывізаваць інтэграцыйнае супрацоўніцтва.

Пра больш цесную інтэграцыю як сродак выратавання ад крызісу казаў і брытанскі прэм'ер-міністр **Дэвід КЭМЕРОН.** Ён зазначыў, што Вялікабрытанія хоча бачыць Еўрасаюз моцным як з пункту гледжання эканомікі і рынку, так і з пункту гледжання палітычнай пазіцыі. *«Мы хочам, каб Еўропа была не толькі эканамічнай сілай, але і палітычнай таксама, як супольнасць краін з адзінымі каштоўнасцямі ды моцным голасам, каб змяніць свет да лепшага»,* — заявіў ён.

Цэлы дзень форуму быў прысвечаны абмеркаванню эканамічнай сітуацыі ў Кітаі, Расіі і арабскіх краінах, якія вяртаюцца да нармальнага жыцця пасля рэвалюцый вясны мінулага года. Прадстаўнікі гэтых краін непакояцца, што еўрапейскі крызіс адаб'ецца і на іх. Напрыклад, вядомы фінансіст **Джордж СОРАС** выказаў у Давосе меркаванне, што стагнацыя эканомікі ЕС азначае дрэнныя перспектывы для дэмакратыі ў Расіі і арабскіх краінах.

Менш глабальныя задачы ў Давосе вырашалі краіны Цэнтральнай і Усходняй Еўропы. Напрыклад, польскі і ўкраінскі прэзідэнты зацікаўлены ў прыцягненні інвестыцый у свае краіны. Браніслаў Камароўскі падчас свайго знаходжання ў Давосе сустракаўся з бізнесменамі і фінансістамі, каб пераканаць іх інвеставаць у Польшчу.

На жаль, па вядомых прычынах не было ў Давосе Аляксандра Лукашэнкі. Зноў Беларусь апынулася ў баку ад еўрапейскага супрацоўніцтва.

Іван СЯРГЕЕЎ.

У НИХ

Вьетнамцу удалили опухоль диаметром более метра и весом 90 кг

Международная бригада врачей успешно провела во Вьетнаме весьма необычную операцию: с тела местного жителя удалили опухоль диаметром порядка 1,2 метра и весом почти 90 килограммов. Доброкачественное образование таких размеров буквально обездвижило 31-летнего Нгуен Дуй Хая, жителя города Далат. Теперь он сможет вернуться к нормальной жизни. Правда, если выживет: врачи оценивают его шансы как 50 на 50, сообщает Channel NewsAsia.

Нгуен Дуй Хай страдает от редкого генетического заболевания почти с рождения, первые признаки болезни выявили, когда ребенку было четыре года, а в 12 лет опухоль начала быстро увеличиваться. В 1997 году, когда юноше исполнилось 17 лет, ему ампутировали часть правой ноги. Однако через несколько лет опухоль вновь начала расти и в итоге достигла веса, превышающего вес остального тела несчастного.

После первой операции семья больного уже не смогла собрать нужную сумму денег для продолжения лечения, но Нгуен Дуй Хая спасло внимание общественности. Уже долгое время за судьбой обладателя рекордной для Вьетнама опухоли следят местные журналисты, которым удалось вызвать интерес у зарубежных специалистов. В итоге 27 декабря Нгуен Дуй Хая положили во Французско-вьетнамский госпиталь в городе Хо Ши Мин.

5 декабря началась многочасовая операция, руководил которой известный американский пластический хирург Маккей Маккиннон. Этот специалист в 2004 году уже проводил похожую операцию — он удалил 80-килограммовую опухоль жительнице Румынии. Хирург отказался от гонорара после работы, а остальные расходы, связанные с операцией и реабилитацией пациента, будут оплачены благодаря собранным пожертвованиям.

Зачем накрывают статуи слонов?

Власти штата Уттар-Прадеш на севере Индии в преддверии выборов торопятся прикрыть статуи слонов — символов правящей партии, передает Би-Би-Си. Это сделано для того, чтобы статуи нельзя было счесть наглядной агитацией, способной повлиять на мнение избирателей.

Согласно распоряжению руководителей избирательной кампании, огромные статуи слонов должны быть скрыты от глаз избирателей до конца выборов в ассамблею штата, назначенных на март. В ход идут сотни метров материи и пластиковые щиты. Высота некоторых памятников превышает 4,5 метра — рабочим удается скрыть их с трудом.

В двух парках столицы штата, расположенной неподалеку от Дели, насчитывается около дюжины статуй премьер-министра штата Майавати Кумари и более 75 огромных каменных слонов. Правительство приказало накрыть все статуи, дабы избежать влияния на голоса избирателей. По правилам голосования, портреты и календари с фотографиями главного министра штата также должны исчезнуть из правительственных учреждений до выборов.

Партия Майавати Кумари назвала распоряжение избирательной комиссии односторонним и несправедливым. Некоторые оппозиционные партии также критикуют решение избиркома, называя его непрактичным и весьма затратным. Глава комиссии отвергает критику и говорит, что удивлен подобной реакцией.

«Существуют правила, обеспечивающие справедливость для всех участников выборов, и они должны выполняться. Статуи большие, и они дают преимущество одному из кандидатов», — сказал глава избирательной комиссии.

«Жывую багіню» Кумары выносяць з дома, каб яна магла паназіраць за фестывалем Чангу Нараян, які праводзіцца ў даліне Катманду ў Непале. У ходзе фестывалю веруючыя пакланяюцца жывому ўвасабленню багіні Кумары, якая выбіраецца з малалетніх дзяўчынак, што належаць касце Шак'я.

Президент ОАЭ погасил за свой счет долги почти семи тысяч граждан

Эмир Абу-Даби и президент Объединенных Арабских Эмиратов шейх Халифа ибн Зайд ан-Нахайян объявил о погашении долгов 6830 граждан страны на общую сумму в 540 млн долларов, передает NEWSru Israel. Под «амнистию» попали должники, сумма долга которых не превышает 270 тысяч долларов США.

Многие из тех, кто находится в тюрьмах за неуплату долгов, будут выпущены на свободу в ближайшие дни. Согласно сообщениям арабских СМИ, условием их освобождения станет отчисление четверти своего заработка государству и обязательство не брать ссуды до полного возврата долга.

КОРОТКО

В Сирии продолжаются убийства

Представители сирийской оппозиции и правозащитники утверждают, что в ходе военной операции в пригородах Дамаска и Хомса убиты не менее 45 повстанцев и местных жителей.

Сирийская армия и силы безопасности проводят масштабную операцию, пытаясь взять под контроль пригороды на севере и востоке Дамаска и выбить оттуда формирования повстанцев.

Утром в воскресенье армейские подразделения в сопровождении 50 единиц бронетехники вошли в районы, находящиеся под контролем оппозиционных групп. Воскресные столкновения представители сирийской оппозиции называют самыми серьезными за 10 месяцев волнений в стране.

Сообщается также, что оппозиционная Сирийская свободная армия (ССА) сорвала в минувшее воскресенье вечером попытку членов семьи действующего президента страны Башара Асада выехать из страны, сообщила газета Al-Masry Al-Youm со ссылкой на одного из полевых командиров ССА. В колонне находились жена президента Сирии с детьми, его мать Аниса Махлуф и племянник Башара Асада Рами Махлуф с детьми.

Представители США и движения Талибан начали переговоры в Катаре

Об этом сообщила газета The New York Times. Стороны пока крайне осторожны в оценке перспектив: в Вашингтоне факт переговоров не опровергают, а представители Талибана подчеркивают, что речь идет не о мирных инициативах, а об установлении доверия.

Долгосрочная цель переговоров — меры, направленные на достижение взаимного доверия и прекращение войны в Афганистане. Однако для начала талибы надеются договориться об обмене пленными, которых держат на базе в Гуантанамо. Это должно помочь установлению доверительной атмосферы.

По всей Британии зажгут огни в честь юбилея правления Елизаветы II

Команды четырех благотворительных организаций поднимутся в июне этого года на вершины четырех высочайших гор Великобритании и зажгут там огни в честь 60-летнего юбилея правления королевы Елизаветы II, сообщают организаторы мероприятия.

Зажжение огней и факелов по всему Соединенному Королевству и странам британского Содружества станет частью большого празднования «бриллиантового» юбилея нахождения Елизаветы II во главе монархии. Королева взошла на престол в 1952 году в возрасте 25 лет после кончины своего отца короля Георга VI. Символичные для этого года 2012 огней начнут зажигать 4 июня так, чтобы в 22.30 вечера в центре Лондона последний огонь зажгла сама королева.

Отказался от получения ежегодного бонуса в сумме 1,5 миллиона долларов

Генеральный директор одного из крупнейших банков Великобритании — Royal Bank of Scotland — Стивен Хестер отказался от получения ежегодного бонуса в виде акций банка, размер которого составляет 963 тысяч фунтов стерлингов (1,5 млн долларов), передает «Би-Би-Си». Топ-менеджер кредитного учреждения пошел на такой шаг из-за сильнейшего общественного давления. После сообщений о том, что Хестеру будет выплачен бонус в размере почти миллиона фунтов стерлингов, на банкира обрушилась критика ряда политиков и СМИ.

Ранее премьер-министр Великобритании Дэвид Кэмерон обратился к руководству банка и потребовал ограничить бонусные выплаты на фоне падения доходов простых британцев и сокращения госрасходов. При этом совет директоров настаивал на получении Хестером бонуса в связи с тем, что тот «сделал банк менее убыточным в период кризиса». Стоит отметить, что большая часть акций кредитной организации принадлежит государству.

ЭХО

В Австрии «прессуют» политиков и бизнесменов,

которые скомпрометировали себя дружбой с Лукашенко

Влиятельные австрийские издания «Kurier», «Die Presse» и другие продолжают печатать критические материалы в адрес внешнеполитического ведомства страны в связи с выдачей диппаспортов тем бывшим федеральным чиновникам, политикам, бизнесменам, которые среди прочего скомпрометировали себя «дружбой» с Александром Лукашенко, сообщает Радыё Свабода.

Очередным героем газеты «Die Presse» стал экс-президент австрийского национального комитета и владелец сети казино «Casinos Austria» **Лео ВАЛЬНЕР.** Журналисты обращают внимание на следующее обстоятельство: в последний раз срок действия дипломатического паспорта Вальнера был продлен австрийском МИД в июле 2010-го, как раз в разгар громкого скандала вокруг «серой кассы» австрийского Национального олимпийского комитета и оплаты из нее отдыха белорусского диктатора в Альпах в феврале 2002 года.

Как отмечает «Die Presse», за деньги австрийских налогоплательщиков Вальнер организовал белорусскому диктатору настоящий праздник, во время которого был удовлетворен чуть ли не каждый каприз высоких белорусских гостей. Это проживание в фешенебельном отеле, посещение ресторанов и казино, уроки катания на горных лыжах, так называемый «корпоратив» с участием DJ Ötzi (сценический псевдоним одного из наиболее популярных немецкоязычных певцов Герхарда Фрыдля), организация хоккейных соревнований между командой белорусского диктатора и местными командами, вызов вертолетной службы, когда Лукашенко травмировал бедро на горнолыжном спуске, посещение частного медицинского учреждения, чартерные авиаперелеты и т.д. Только согласно ранее опубликованным в австрийских СМИ счетам, с потайной кассы на отдых Лукашенко и его свиты пошло 200 тысяч евро. Средства якобы были перечислены какими-то австрийскими компаниями. Названия этих фирм до сих пор не разглашаются.

«Мы действовали в интересах австрийской экономики», — так объяснял журналистам экс-глава австрийского НОК Лео Вальнер свою чрезвычайную гостеприимность по отношению к «диктатору Лукашенко» и его команде, людям, которые грубо нарушают права человека и всякие контакты с которыми официально бойкотируются в Евросоюзе.

Как отмечает «Die Presse», при помощи идей олимпийской дипломатии, а также высокого уровня сотрудничества национального бизнеса и спорта Вальнеру удалось обойти принятые европейскими странами въездные санкции в отношении белорусского правителя. Несмотря на скандальность ситуации, Лео Вальнер продолжает «путешествовать по миру» с красным австрийским диппаспортом, что само по себе является недопустимым, — пишут австрийские СМИ.

Ранее «Kurier» писал о владельце диппаспорта Губерте Горбахе, бывшем министре транспорта и вице-канцлере Австрии, а ныне руководителе фирмы «Gorbach Consulting» и консультанте «Wintertechnik Engeneering». Обе компании ведут в России и Беларуси ряд проектов, связанных с зимними курортами. Возмущение журналистов вызвано тем, что дипломатическим иммунитетом пользуется лоббист режима Лукашенко. Горбах, который в декабре 2010-го был приглашен в качестве почетной персоны для наблюдения за президентскими выборами в Беларуси, дал им очень положительную оценку, а действия спецслужб против гражданских демонстрантов охарактеризовал так: «У всех есть право на самооборону».

МЕМУАРЫ

Станислав ШУШКЕВИЧ

Наброски первого

(Продолжение. Начало в №№9—16)

Студенчество

На первый курс отделения физики БГУ в 1951 году было зачислено 50 абитуриентов — две группы по 25 человек. В моей группе были только медалисты. Во второй группе было лишь несколько медалистов, но время доказало, что нет никаких оснований считать ее более слабой. К финишу — окончанию университета — пришли 46: несколько человек перевелись в другие вузы, двое перевелись к нам, один ушел по собственному желанию, один умер. Поточные лекции по общественным наукам мы слушали вместе с математиками. Их поступило 25, окончили 20. Мы, физики, гордо заявляли, что мы с ними одной крови, так как математика — язык физики. Они не возражали. По сей день мы ежегодно встречаемся вместе — физики с математиками, только и наши, и их ряды поредели.

Выпуск физиков оказался очень сильным. Он дал 14 кандидатов наук (из них 9 стали докторами наук), трех академиков, трех членов-корреспондентов НАН РБ, девять профессоров. Но, пожалуй, главная особенность нашего курса — мы оказались на редкость сплоченными. Не без исключений, конечно, но исключения были единичными. Мы и сейчас остаемся дружным курсом.

Кроме желания знать, хорошо учиться нас заставляли правила получения стипендии. Она давалась только тем, кто занимался на «хорошо» и «отлично». Удовлетворительная оценка была на нашем курсе явлением редким, так как большинство однокурсников должны были бы при этом распрощаться с университетом. На первом-четвертом курсах у ребят один из шести рабочих дней недели отнимала спецкафедра.

1955 год. Так выглядели мы после 4-го курса на военных сборах. Меня на снимке нет, я фотографирую. Крайний слева во втором ряду — Нил Гилевич, впоследствии Народный поэт Беларуси.

Из нас готовили офицеров запаса — артиллеристов. Восемь часов в неделю, то есть один полный рабочий день, отнимали общественные науки — история КПСС, научный коммунизм, политэкономия. Так что для физики и связанных с ней дисциплин оставалось не так уж много учебного времени, особенно для ребят.

В годы моего студенчества — 5 марта 1953 года — умер Сталин. Несколько моих однокурсниц плакали по этому поводу. После кратковременного остолбенения высшего руководства начались ощутимые нововведения. В недолгий период — до середины лета 1953 года, когда у руководства страны находился Георгий Маленков, — были закрыты крупные уголовные дела («ленинградское» и «врачей»), произведена амнистия заключенных за незначительные преступления. С середины 1950-х годов началась хрущевская оттепель, характеризовавшаяся весьма незначительной либерализацией политического режима, относительной демократизацией общественной жизни, появлением некоторой свободы слова и творческой деятельности.

Через неделю после начала последнего в моей жизни студенческого семестра — 14 февраля 1956 года — открылся XX съезд КПСС. В своем отчетном докладе Хрущев подтвердил осуществленное в течение последних трех лет изменение политического курса, разрыв со сталинскими традициями во внутренней и внешней политике, осудил преступления «клики Берия». Самым неожиданным было заявление Хрущева, которое отметало вдалбливаемое нам в головы преподавателями общественных наук положение о том, что пролетариат может прийти к власти только революционным путем. Они, эти преподаватели, должны были теперь усвоить, что благодаря новому, благоприятному для социализма соотношению сил в мире завоевание власти в «буржуазных странах» могло происходить конституционным путем. Им нужно было теперь проповедовать не неизбежность войны с капиталистическим миром, а «мирное сосуществование», не ругать по-сталински Югославию, а призывать к поиску путей сближения с ней.

Их «непоколебимые» марксистско-ленинские убеждения мгновенно изменились, и с прежним усердием они стали вдалбливать в наши головы новые, тоже, как оказалось, марксистско-ленинские.

Мы радовались ослаблению цензуры. На курсе образовалась очередь по передаче из рук в руки журнала «Новый мир» с повестью Александра Солженицына «Один день Ивана Денисовича», романа Владимира Дудинцева «Не хлебом единым», стихов Леонида Мартынова. Перестали быть малоизвестными Евгений Евтушенко, Андрей Вознесенский, Виктор Астафьев, Владимир Тендряков, Белла Ахмадулина. В СССР и странах социалистического лагеря были выпущены на свободу и реабилитированы многие политические заключенные. В их числе был и мой отец, который в 1956 году возвратился в Минск.

Таким образом, за время моего студенчества в стране и во всем социалистическом лагере произошли большие изменения, в том числе и в политической жизни. Следующий решительный поворот генеральной линии КПСС, названный концом оттепели, состоялся в 1964 году с приходом к руководству партией Брежнева.

Оттепель сказалась и на мне. Из сына врага народа я превратился в человека, отец которого был беспричинно репрессирован. Меня избрали комсоргом курса, я узнал, как партком не разрешал это делать ранее. Тот же партком весной 1954 года утвердил меня членом делегации университета на празднование 300-летия «воссоединения» Украины с Россией в Киеве. Я был на этом великолепном празднике, подружился с киевлянами и студентами из других мест Украины. Небезынтересно заметить, что все делегаты от университета стали довольно известными людьми Беларуси. Юзик Ховратович — редактором энциклопедии, Римма Маленченко — заслуженной артисткой, Евгений Бабосов — академиком.

Хрущевская оттепель сделала меня еще более советским, а возвратившийся из Сибири отец только усилил во мне чувство гордости за мою великую социалистическую родину. Отец, оказалось, оставался таким же романтиком, каким был в свои 17 лет, когда было напечатано его первое стихотворение:

Скамячу, як снежку,
Радасць я сваю
І шпурну з усмешкай
Сённяшняму дню.
Радасць мая звоніць
Словам маладым
Ад сялянскіх гоняў,
Ад сялянскіх ніў,
Ад дубоў шумлівых,
Ад вясковых хат,
Дзе жыцця імклівы
Крочыць новы лад…

Казалось бы, есть все основания возненавидеть этот «новый лад», умертвивший безо всякой вины десятки отцовских друзей, прогнавший самого отца через пытки и издевательства и загнавший его в глухомань, где он несколько раз оказывался на грани смерти…

Ан нет! Пройдя незаслуженные муки и испытания, отец считает коммунистическую идеологию правильной и до окончания хрущевской оттепели вступает в 1964 году в КПСС. А мне говорит:

— Социализм — задумка прекрасная, но негодяи проникают в руководители и на корню губят благородное дело. Нужно, чтобы в партию шли порядочные люди. С ними и социализм настоящий построим.

Находясь в ссылке, отец полюбил Сибирь, ее величественную природу, но более всего — сибиряков. Когда вернулся в Минск, в его маленьком деревянном домике на Горном переулке постоянно бывали гости из Сибири, преимущественно те люди, с которыми он вместе работал в Кемеровской области как ссыльный. Меня удивляло, что обращался он к ним на белорусском языке. Они понимали практически все и отвечали ему кто на русском, кто на украинском, а некоторые и на почти правильном белорусском. У них я узнал, что и в Сибири отец говорил по-белорусски и это никого не удивляло и не смущало. Романтик, в мечтах и снах он всегда был в Беларуси и не пытался это скрывать.

1954 год. Студенческая делегация БГУ на праздновании 300-летия «воссоединения» Украины с Россией. Ю. Ховратович, С. Шушкевич, Р. Маленченко, Е. Бабосов.

В 1956 году сразу же по возвращении на родину написал:

Зноў пабачыў цябе, Беларусь,
Непакорную,
родную,
шчырую,
блізкую.
Ты была мне заўсёды, ў любую пару,
І надзеяй, і марай, і шчасця калыскаю.

И как будто не было 20 лет лагерей и ссылок! В 1957 году мой отец продолжал считать себя сыном обездоленного царизмом народа, который на дорогу к счастью и процветанию вывел октябрьский переворот 1917 года, или в тогдашней терминологии Великий Октябрь.

— Хто ты такі? Адкуль? Ды з якога роду?
— Я з тых, што вякамі жылося гаротна,
Сын занядбанага адвечна народа…
Бачыш, Радзіма ідзе дарагая
Дарогай Вялікага Кастрычніка!
Зноў запытанні ляцяць неадвязна:
Хто ты? Адкуль? Ды з якога роду?
На ўвесь голас кажу, вымаўляю выразна:
— Сын неўміручага беларускага народа!

Я нередко задумываюсь над потрясающей способностью утопических лозунгов убеждать людей. Однако меня всегда мучает вопрос, верили ли в них те, кто эти лозунги породил. А если искренне верили, то почему, как честные люди, не отреклись от них, поняв их утопичность? Или же так, как и мой отец, продолжали оставаться в заблуждении, верили в нереализуемые идеалы и продолжали призывать людей в них верить? Из самых добрых побуждений звали в тупик типа казарменного коммунизма, из которого нет бескровного выхода?

(Продолжение на стр. 6)

Народная Воля
http://www.nv-online.info
31 СТУДЗЕНЯ 2012 г.

МЕМУАРЫ

Станислав ШУШКЕВИЧ

Наброски первого

(Продолжение. Начало на стр. 5)

Аспирантские вояжи и будни

Среди легенд о величайшем физике XIX—XX веков Эрнесте Резерфорде есть и такая. Если он давал своему ученику задание и тот, успешно его выполнив, приходил к учителю с вопросом, что делать дальше, Резерфорд его выгонял. Не знаю, этим ли руководствовался мой научный руководитель академик Михаил Александрович Ельяшевич, прекрасно знавший историю физики, или чем-то иным, но, сформулировав для всех сотрудников и аспирантов лаборатории проблему — освоить экспериментально регистрацию сигналов электронного, ядерного и квадрупольного резонансов, он никогда потом не интересовался у нас, как идут дела и что освоено. Считал, по-видимому, что это уже чисто наши проблемы.

В первый год аспирантуры в полном соответствии с советскими традициями в меня была заложена дефектность, от которой я так и не избавился. Мой руководитель, узнав, что в университете я изучал немецкий, велел освоить английский, так как вся научная периодика и новая литература по нашей проблеме — англоязычная. Сам он свободно владел французским, немецким и английским. Таким был результат его детского домашнего воспитания в дореволюционном Петербурге и в Мюнхене, где он родился. Мне же, уже взрослому, за девять месяцев нужно было освоить английский так, чтобы сдать экзамен кандидатского минимума. Экзамен я сдал и язык освоил, но по-советски: довольно ловко переводил научные статьи физического профиля. А воспринимать английский язык на слух... Должен представить себе, как это пишется.

Научно-техническая задача, поставленная шефом, была гигантской, под силу большому коллективу ученых и инженеров, имеющих хорошую производственную базу. Но это мы поняли позднее. Моей частью задания было построить прибор для измерения сигналов электронного спинового резонанса, или, как тогда чаще всего называли, — электронного парамагнитного резонанса, сокращенно — ЭПР. Удалось разведать, где в Советском Союзе такие спектрометры есть. Оказалось, что самодельный — только в Москве в Физическом институте Академии наук СССР имени П.Н.Лебедева (ФИАН) в отделе профессора А.М.Прохорова, и спектрометр фирмы «Вариан» — в Институте химической физики АН СССР (ИХФ) у академика Н.Н.Семенова.

Я захотел съездить туда на несколько дней, чтобы разобраться, что это за спектрометры. Сотрудники лаборатории отнеслись к этому скептически, сказав, что отдел колебаний ФИАН, который возглавляет Александр Михайлович Прохоров, секретный и туда нужен допуск, а в ИХФ попасть еще труднее. Обратился к Михаилу Александровичу. Он пообещал зайти к начальнику первого отдела, чтобы мне срочно сделали допуск, и от руки написал два коротких письма — Прохорову и Семенову.

— Езжайте вместе с Александром Константиновичем Потаповичем, и не на день-два, а на недели три, изучите там установки по парамагнитному и по ядерному резонансу.

Вскоре я понял, что личное письмо моего шефа — пропуск в любую дверь любого научного учреждения СССР, и не упускал возможности этим воспользоваться. М.А.Ельяшевича — автора монографии «Молекулярная спектроскопия» — настольной книги каждого физика, соприкасающегося с спектроскопией, действительно все знали и искренне уважали.

Так мы с редкостным «трудоголиком» Сашей Потаповичем, моим замечательным одноаспирантом, способным работать много дней и ночей подряд без перерыва, попали на почти месячную стажировку в ФИАН имени П.Н.Лебедева в лабораторию колебаний, руководимую Прохоровым. Именно здесь и в Институте химической физики (ИХФ) мы соприкоснулись с физикой и физиками мирового уровня. По познавательности наш месяц в Москве стоил нескольких лет в ординарной физической экспериментальной лаборатории.

Первый день нашего пребывания в ФИАН совпал с днем ежемесячного обхода лаборатории Александром Михайловичем Прохоровым. Заметил он и нас. Подробно расспросил Потаповича и меня, с чем мы соприкасались в физическом эксперименте и что намерены делать, закрепил за каждым куратора из числа сотрудников.

По московским масштабам из ФИАН до ИХФ — рукой подать, и мы несколько раз побывали в Институте химической физики. Директора — академика, лауреата Нобелевской премии 1956 года Николая Николаевича Семенова — нам увидеть не удалось, и я передал письмо М.А.Ельяшевича одному из его заместителей. И в таком варианте оно стало отличной «охранной грамотой», и нам показали всё, в том числе и фирменный американский спектрометр ЭПР.

Тогда, в начале 1957 года, мы не знали, что в ФИАН находимся в лаборатории будущего лауреата Нобелевской премии, будущего академика АН СССР, одного из отцов квантовой электроники.

Легенда о том, как Прохоров стал академиком и лауреатом, такова. Он решил бросить занятие сверхвысокими частотами — СВЧ и переключиться на лазеры. (А именно СВЧ мы у него и познавали!) Часть научного коллектива (того самого, в котором мы стажировались) противостояла этому. Заведующему лабораторией приборы, обеспечивающие работу по старой тематике, и вся группа... Оставшиеся занялись новым делом. Итог — Нобелевская премия за лазеры.

Мы с Александром Потаповичем возвратились в Минск, сознавая, что наступать широким фронтом — бессмысленно, и убедили нашего научного руководителя сконцентрировать силы на одном направлении — электронном парамагнитном резонансе. С этим все согласились, хотя и в шутку и всерьез я не раз потом слышал:

— Ты, Шушкевич, и здесь подмял всех под себя.

Я не оправдывался. Однако в статусе аспиранта «подмять под себя» означало вынудить работать на мою диссертацию. Этого не было и в помине. Мы все работали много, как говорится, на износ, потому что это было захватывающе интересно. Брались решать сложные задачи, каждый доказать, что способны их решить. В лаборатории была только здоровая состязательность.

Три года аспирантуры пролетели как одно мгновение. Диссертацию в аспирантуре я так и не подготовил. Не до нее было. В день, когда я стал аспирантом, оборудование двух небольших комнат нашей лаборатории составляли четыре подержанных стола плюс пять-шесть не новых табуреток и стульев. Сотрудников и аспирантов было тогда четверо.

Через три года в отобранном у хозяйственников складе, в который они в свое время превратили четвертую часть вестибюля главного корпуса Академии наук, стояли два пятитонных электромагнита, изготовленных для нас ленинградской «Электросилой», собственной конструкции и собственного изготовления электронные стабилизаторы тока этих гигантов. Супергетеродинный спектрометр ЭПР, множество электронных устройств и приборов, обеспечивающих проведение физических исследований. Неплохо оснащенная лаборатория, хороший коллектив сотрудников!

Другая сторона медали — аспирантская стипендия 620 рублей в месяц, но для учащегося, для получающего образование это оправданно. А предстоящая после окончания аспирантуры зарплата младшего научного сотрудника — 820 рублей… Слабовато. Мои сокурсники более чем по успешности ... получают 1200, 1300 и даже по 1400. И прогрессивка у многих есть, и премиальные. Причем работающие на путных заводах мои сверстники через пять лет получат, а в Академии наук с этим вообще без ученой степени беспросветно…

И хотя распределился я после аспирантуры на должность младшего научного сотрудника с окладом 820 рублей в свой же институт, который отделился от математиков и стал Институтом физики, но меня снова одолела погоня... Младший научный — не аспирант. В рабочее время нужно было быть на рабочем месте. Мой реальный доход сократился. Невозможно подрабатывать...

В это тоскливое время приходит ко мне Яков Аронович Сиепин, с которым я прошел студенческую практику в возглавляемой им Центральной заводской лаборатории радиозавода. Рассказывает о том, что на радиозаводе образовано Специальное конструкторско-технологическое бюро (СКТБ) для разработки измерительных приборов и приборов для научных исследований. От имени начальника СКТБ приглашает на работу. Предлагает оклад в два раза больше моего, плюс прогрессивка 40%. Уверенно говорит, что с моим характером без прогрессивки не останусь.

— Что предполагается разрабатывать в первую очередь? — спрашиваю я.

— То, что нужно во всех физических лабораториях и что не лучшим образом собирают в них радиолюбители, — низкошумящий селективный усилитель низких частот. Вы и сами не раз этим занимались. Плановый срок разработки — год, если с вашим заделом сдать досрочно, можно получить увесистую премию министерства.

Таким образом, мне предлагалось заняться тем, что мне нравится, но за почти в три раза большую зарплату. Я согласился и после трех месяцев пребывания на должности младшего научного сотрудника с окладом 820 рублей стал старшим инженером с окладом 1600 рублей плюс 640 рублей прогрессивки, если план выполняется.

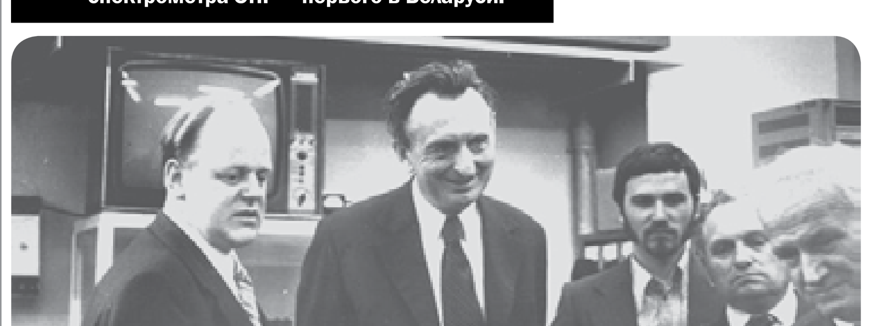
(Продолжение следует.)

1976 год. Как заведующий кафедрой ядерной физики горжусь, что мой бывший руководитель аспирантуры академик М.А.Ельяшевич читает лекции студентам «моей» кафедры.

1957 год. Мой научный руководитель академик М.А.Ельяшевич у СВЧ-блока моего спектрометра ЭПР — первого в Беларуси.

1972 год. Лауреат Нобелевской премии, академик Александр Михайлович Прохоров в лаборатории кафедры ядерной физики. Крайний справа — ректор, профессор А.Н.Севченко, за ним — президент АН БССР академик Н.А.Борисевич, доцент В.Л.Гурачевский, А.М.Прохоров и я.

ВАС ЦІКАВІЦЬ

Што такое збіцень?

Прачытаў навіну пра тое, што хутка ў продажы з'явіцца беларускія нацыянальныя спіртныя напоі медавуха і збіцень. Пра медавуху ведаю. Калі па-простаму, то гэта гарэлка з мёдам. Але што такое збіцень? Я пра такі напой ніколі не чуў.

Мікалай Вострыкаў, г.Гродна.

Справа ў тым, што збіцень – гэта не беларускі, а нацыянальны рускі напой, які не сустракаецца ні ў якой іншай нацыянальнай кухні. Сёння ён амаль забыты, але яшчэ ў XIX стагоддзі быў вельмі папулярны. Гэты напой ведаюць ва ўсходніх рэгіёнах Беларусі і на Віцебшчыне.

Збіцень — гэта адвар з траў і мёду. Як правіла, спажывалі яго гарачым, часта — замест гарбаты, бо першапачаткова напой быў цалкам безалкагольны. У нашы часы яго вырабляюць як слабаалкагольны напой.

ВЕРНІСАЖ

«Кава з віяланчэллю» ад Рамана Заслонава

Новая карціна вядомага беларускага мастака Рамана Заслонава «Кава з віяланчэллю» выстаўлена ў парыжскай галерэі Фрэдэрык Гот.

Раман Заслонаў — мастак з сусветным імем. Нарадзіўся і атрымаў адукацыю ў Мінску, чым вельмі ганарыцца. Ужо шмат гадоў жыве і займаецца творчасцю ў Францыі. Але дзе б ні прадстаўляў свае работы Раман Заслонаў, ён падкрэслівае, што родам — з Беларусі.

А яшчэ Раман Заслонаў — унук легендарнага беларускага партызана Канстанціна Заслонава.

Раман Заслонаў з цеплынёй успамінае перыяд вучобы ў інстытуце ў Мінску, з павагай адклікаецца аб сваіх таленавітых настаўніках, якія шмат душы і прафесіяналізму ўкладвалі ў сваіх вучняў. Мастак лічыць, што трэба больш распавядаць пра Беларусь, упэўнена заяўляць ў свеце пра яе дасягненні і поспехі, папулярызаваць беларускае мастацтва, перадае belta.by. Мастак падкрэсліў, што менавіта дзякуючы класічнай школе мастацкай адукацыі выгадавана цэлая плеяда беларускіх мастакоў, якія атрымалі вядомасць як у Беларусі, так і за мяжой.

ДА ЎВАГІ!

ДАІ просіць вадзіцеляў не турбаваць

ГУУС Мінгарвыканкама прадставіла алгарытм дзеянняў для кіроўцаў у выпадку траплення іх у дарожна-транспартнае здарэнне з нязначнай шкодай (да 200 еўра). У прыватнасці, міліцыя прапануе вадзіцелям абыходзіцца без выкліку супрацоўнікаў ДАІ.

У ГУУС раяць спыніцца, уключыць аварыйную сігналізацыю, выставіць знак аварыйнага прыпынку. Затым варта пераканацца, што ў выніку ДТЗ ніхто не пацярпеў. Пасля гэтага кіроўцы павінны высветліць, хто вінаваты ў ДТЗ, і ацаніць пашкоджанні машын кожнага.

Таксама ў міліцыі рэкамендуюць праверыць наяўнасць вадзіцельскага пасведчання і страхоўкі, пераканацца ў адсутнасці прэтэнзій адзін да аднаго ў частцы алкагольнага або наркатычнага ап'янення. Пасля гэтага варта запоўніць адно на дваіх паведамленне аб ДТЗ, якое выдавалася пры страхаванні аўтамабіля. На працягу пяці рабочых дзён пацярпелы з гэтым паведамленнем павінен звярнуцца ў страхавую кампанію вінаватага.

Акрамя таго, у ДАІ нагадваюць, што падчас разгляду вадзіцелі павінны як мага менш знаходзіцца на праезнай частцы, апрануўшы пры гэтым святлоадбівальныя камізэлькі.

БУДЗЬЦЕ ГАТОВЫ!

Тралейбус як раскоша

Сталічныя транспартнікі прапануюць павысіць кошт праезду ў грамадскім пасажырскім транспарце ажно ў два разы.

«Неабходна прыняць рашэнне аб пераглядзе тарыфаў на гарадскія і прыгарадныя перавозкі», — заявіў на пасяджэнні калегіі Міністэрства транспарту і камунікацый Беларусі дырэктар ДУ «Сталічны транспарт і сувязь» **Валерый Шкуратаў**.

Цяперашні ўзровень тарыфаў (1300 рублёў за адну паездку ў горадзе, ад 220 да 342 рублёў за кіламетр у прыгарадзе), як сцвярджаюць транспартнікі, не пакрывае выдаткі на перавозку пасажыраў. Таму, па словах дырэктара, прапануецца паэтапна да канца года кошт паездкі ў метро павялічыць да 2800 рублёў, а ў наземным пасажырскім транспарце — да 2600. Плату за кожны кіламетр праезду ў прыгарадзе прапануецца павялічыць да 700 рублёў.

Акрамя таго, Валерый Шкуратаў выступіў з ініцыятывай павысіць памер штрафу за безбілетны праезд.

Алена НОВІКАВА.

ЗАКУЛІССЕ

Андрэй Тур пазбягае банкетаў?

Намеснік кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта Андрэй Тур апошнім часам абыходзіць бокам усе мерапрыемствы, якія могуць яго скампраметаваць.

Былы намеснік міністра эканомікі **Андрэй Тур** цяпер паводзіць сябе на неафіцыйных мерапрыемствах значна цішэй, чым яшчэ паўгода таму. На фінальнай цырымоніі прафесійнага конкурсу «Брэнд года» спадар Тур разам з сябрамі журы ўручаў узнагароды пераможцам. Дарэчы, наміраванне на конкурс аднаго брэнда ў прафесійнай і спажывецкай намінацыях каштуе **9.990.000 беларускіх рублёў. Трыумфатарамі сёлетняга конкурсу сталі такія кампаніі, як** *McDonald's*, «Модум», адкрытае акцыянернае таварыства «Гомельскі тлушчавы камбінат», ААТ «Бабушкина крынка» і іншыя. Персонай года была названа знакамітая радыёвядучая **Тамара Лісіцкая**, а лепшым СМІ быў прызнаны жаночы часопіс «Счастливая и красивая». Дарэчы, «брэндаваму» часопісу яшчэ не споўнілася і года — ён пачаў выходзіць у красавіку 2011 года. Залаты медаль конкурсу атрымаў і Цэнтр культуры «Віцебск» за «Славянскі базар». А вось Гран-пры конкурсу так і не знайшоў свайго ўладальніка. Журы вырашыла, што ў цяжкі для эканомікі год вартых гэтай узнагароды не знайшлося.

Скончыўшы сваю ганаровую місію, якая заняла каля 15 хвілін, і пажадаўшы пераможцам поспехаў, спадар Тур хуценька знік з залы. Чыноўнік нават не застаўся на святочны банкет. Магчыма, у спадара Тура былі іншыя планы на вечар пятніцы, а магчыма, ёсць і іншыя нагоды.

Банкетная тэма стала балючай для Андрэя Тура пасля таго, як на прыёме ў шведскім пасольстве беларускі прадпрымальнік зняў на відэа размову з намеснікам міністра эканомікі. Тур раіў суразмоўцам *«жыць па сродках»* і называў іх па-свойску *«дружище»*. Скандальнае відэа з'явілася ў інтэрнэце ў самы разгар эканамічнага крызісу, таму замяць справу не змаглі — яна атрымала вялікі розгалас.

Марыя МАЛЕВІЧ.

С МОЕЙ КОЛОКОЛЬНИ

Елена МОЛОЧКО:

О национальной чистоте. И чистках

Недавно я получила письмо от читателя М.Н.Горелика из Минска. Такой запальчивый, если не сказать бранный, текст... Главными там стоят, как штыки, четыре вопроса, поэтому я их и процитирую, оставив за скобками остальное. Итак: «Зачем нам, белорусам, что-то знать о каком-то российском летчике-полковнике? Зачем нам на него равняться? Какая это персона? Что он сделал для Беларуси? Таких полковников бывшей СА по Беларуси — тысячи, я их лично воспринимаю как оккупантов...»

Уточню, что речь идет об интервью с деревенским старостой под рубрикой «Персона. 25 вопросов» (имя и фамилию моего героя в данной заметке позвольте не называть, здесь посыл не к нему, а ко мне как к автору). Вкратце напомню сюжет материала. Отставной военный летчик в звании полковника в свое время купил дом под Минском, в деревне Ислочь, и незаметно для себя самого из дачника превратился в сельчанина, стал главной движущей силой многих хороших дел маленькой деревушки. В том числе установки в деревне двух дубовых крестов — православного и католического — и освящения их церковными иерархами. Это показалось мне, журналисту, событием не рядовым, потому что сплотило сельчан, подняло их дух. В Ислочь съехались люди со всей округи, даже из Минска… У людей был праздник. Вот и ответ на один из вопросов из письма. Попробуйте и вы, мой рассерженный читатель, сделать для своих соседей что-нибудь подобное, расшевелите, организуйте — напишем и о вас.

Но, конечно, разговор в том интервью коснулся не только дня и дел сегодняшних, ведь за плечами у моего героя — интересная большая жизнь. Да, она проходила в Вооруженных силах СССР, на военных заводах — то есть в советском обществе. Но зачем нам, белорусам, вопрошает в сердцах М.Н.Горелик, обо всем этом знать, если человек русский по национальности?

Если бы этот вопрос задал подросток, который по 20 часов в день в наушниках слушает хип-хоп, то я бы почти обрадовалась: человек интересуется, пусть и не в очень корректной форме, что было на родной земле до его рождения. Поздновато, но что поделаешь. И тогда рассказала бы ему, что кроме титульной нации в республике живут еще татары, евреи, украинцы и поляки (и еще несколько десятков других национальностей). И, конечно, русские — их по переписи 2009 года 8,26%. Многие из них прославились на ниве белорусской культуры и, что еще важнее, прославили саму национальную культуру. Вот только несколько имен: например, покойный Владимир Мулявин, а также ныне здравствующие, к счастью, Ростислав Янковский, Александр Анисимов, Валентин Елизарьев… То есть, сказала бы я недорослю, надо смотреть на персону, а не национальность. Поэтому и простой сельский староста достоин уважения.

Так, буквально с азов, я начала бы разговор с подростком.

Но пассаж о русских как о чужаках «залепил», простите, человек солидных лет, пишущий письма на старом листе бумаги, на обратной стороне которой — выцветший фиолетовый чертеж 1985 года (из чего нетрудно сделать заключение, что мой корреспондент сам из того же советского времени). Поэтому, презрев правила хорошего тона, которые не позволяют отвечать вопросом на вопрос, я хочу спросить у него в лоб: а почему те, кто по воле судьбы осел на белорусской земле, нам чужие? Или за 20 лет независимости нашу страну поголовно заселили такие генетически стерильные белорусы, которые ничего общего с ними уже не имеют? Что, устраивать разборки, кто «свой», а кто «чужой»?

Нет, я понимаю, что люди со дня сотворения мира каждый день проходили тест «свой — чужой». Мы ищем себе подобных по месту и году рождения, мы подбираем себе близкий социальный круг и быстрее сходимся с людьми одного рода занятий. Мы предпочитаем клубы по увлечениям, потому что там легче найти единомышленников. В конце концов, мы создаем семьи, как минимум удостоверившись в общих интересах. То есть мы все время подсознательно сортируем окружающих на похожесть и непохожесть, на «наших» и «не наших». Это защитный механизм, данный природой. Но, не контролируя его, отпуская на уровень инстинктов, можно незаметно провалиться в яму ксенофобии.

А она полна нечистот.

И тогда «чисткам» наших рядов не будет видно конца.

Я вспоминаю эпизод из своего журналистского прошлого. Это было в то советское интернациональное время, от которого теперь многим бы хотелось откреститься, — только, как варежку, его с руки не сбросишь. Я брала интервью у интересного человека из минской сановитой семьи Сухих, в которой жили известные инженеры, врачи и большие чиновники. И вот мой собеседник, облеченный званиями и статусом, вдруг просит: «Только не надо акцентировать внимание на том, что мы родом из Западной Беларуси!» И говорит, что слово «западники» в его молодости (1950—1960-е годы) было как нарекание, в нем всегда чувствовался подтекст: не враги, но и не свои. В общем, подозрительные, чужие. В его сознании это до сих пор отзывается неконтролируемой болью…

Вот я и говорю: только запусти в общество вирус «национальной чистоты», не соберем ни друзей, ни близких — все окажутся «под колпаком», под сомнением. И, возможно, уважаемый читатель М.Н.Горелик в том числе…

НУ І НУ!

Егеры аказаліся браканьерамі

Некалькі егераў былі звольнены, аштрафаваны або асуджаны за незаконнае паляванне пасля пракурорскай праверкі Гродзенскага абласнога таварыства паляўнічых і рыбаловаў (БТПР).

Пракурор вобласці Віктар Марозаў нават накіраваў у Гродзенскі аблвыканкам спецыяльную запіску, у якой выказвае здзіўленне з нагоды таго, што тыя, хто павінен ахоўваць лес, часта аказваюцца правапарушальнікамі. Так, пракурор паведаміў, што за 10 месяцаў мінулага года правапарушэнні здзейснілі 10 работнікаў абласной структуры БТПР і адзін работнік органаў Мінлясгаса.

Як піша «Вечерний Гродно», у абласной арганізацыі паляўнічых і рыбаловаў пацвердзілі, што сапраўды былі выпадкі браканьерства з боку егераў у Лідскім і Ваўкавыскім раёнах.

Дарэчы, караюць супрацоўнікаў таварыства і ў кур'ёзных сітуацыях. Да прыкладу, егер у Навагрудскім раёне закапаў шкуру забітага дзіка, а вуха засталося на паверхні. За што і быў пакараны.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
31 СТУДЗЕНЯ 2012 г.

УВАГА!

У Брэсце — першыя за 6 гадоў выпадкі захворвання на адзёр

У студзені захворванне дыягнаставалі ў сямі чалавек, прычым трое з іх дзеці.

Як піша мясцовая газета «Вечерний Брест», усе дзеці і адзін дарослы не былі прышчэплены ад адзёру.

Адзначым, што дарослыя хварэюць на адзёр значна цяжэй, чым дзеці.

Урачы мяркуюць, што захворванне перайшло да нас з Еўропы. Там у 2011 годзе павялічылася колькасць выпадкаў заражэння на адзёр. Асаблівасць сёлетняга прыходу хваробы ў тым, што яна ў большай ступені заражае не дзяцей, а маладых людзей ва ўзросце 20—29 гадоў. Гэта звязана з тым, што праведзеная ў дзяцінстве імунізацыя да 20 гадоў слабее.

КОНКУРС

Пісьменнікі агледзяць рэзервы

Саюз беларускіх пісьменнікаў распачынае прыём прац да ўдзелу ў конкурсе маладых літаратараў «Экслібрыс». Да ўдзелу ў конкурсе запрашаюцца маладыя пісьменнікі, літаратурныя крытыкі і перакладчыкі ва ўзросце да 35 год.

Літаратурныя працы, якія будуць спаборнічаць між сабой, ахопліваюць розныя накірункі літаратурнай дзейнасці. Прымаюцца празаічныя творы, паэзія, драматургія, літаратурная крытыка, пераклады мастацкіх тэкстаў на беларускую мову, а таксама пераклады твораў беларускіх пісьменнікаў на рускую мову. Літаратурны конкурс «Экслібрыс» праводзіцца ўпершыню.

«Мы вырашылі агледзець нашы рэзервы — хто ідзе на змену старэйшым літаратарам, — паведаміў старшыня пісьменніцкага саюза Барыс Пятровіч. — *Таму аб'явілі конкурс менавіта для маладых літаратараў, якія працуюць у розных жанрах. Чакаем шырокага водгуку».*

Тэксты на конкурс прымаюцца да 1 мая на адрас sbp@lit-bel.org, з пазначанай тэмай ліста «Экслібрыс».

ДА ВЕДАМА

У журы конкурсу ўвайшлі вядомыя беларускія літаратары, між якіх Эдуард Акулін, Ірына Багдановіч, Алесь Пашкевіч, Андрэй Хадановіч ды іншыя. Па выніках літаратурнага конкурсу «Экслібрыс» будзе праведзена вечарына, прысвечаная ўзнагароджванню пераможцаў. Творы фіналістаў будуць надрукаваны ў часопісе «Дзеяслоў» і газеце «Літаратурная Беларусь», іх аўтары атрымаюць магчымасць наведаць літаратурныя майстар-класы, якія правядуць вядомыя беларускія пісьменнікі. Па заканчэнні конкурсу пры Саюзе беларускіх пісьменнікаў пачне працаваць Школа маладых літаратараў.

ЯК НАС ПАДМАНВАЮЦЬ

Прадаў машыну за фальшыўкі

Крымінальная справа за фальшываманецтва распачата па факце разліку невядомых з прадаўцом аўтамашыны падробленымі грашовымі купюрамі.

Як паведамілі БелаПАН у праваахоўных органах, паблізу вёскі Азярцо Мінскага раёна двое невядомых, купляючы ў мінчаніна аўтамашыну «Фальксваген», расплаціліся з ім 181 купюрай вартасцю 100 долараў ЗША і з'ехалі на гэтым аўтамабілі.

Купюры аказаліся не грашыма.

ПАДЛІЧЫЛІ

Знікаюць рабочыя рукі

Колькасць работнікаў, занятых у будаўнічай сферы Беларусі ў 2011 годзе, скарацілася на 38,1 тысячы чалавек. Пра гэта гаворыцца ў афіцыйным паведамленні Нацыянальнага статыстычнага камітэта.

У цэлым, паводле інфармацыі Белстата, арганізацыямі рэспублікі ў 2011 годзе было прынята на працу 836.600 чалавек, а звольнена па розных прычынах — 901,1 тысячы. Такім чынам, амаль 100 тысяч чалавек недзе «згубіліся» — і на біржы працы не зарэгістраваліся, і на працу не ўладкаваліся. Не выключана, што гэта тыя, хто з'ехаў на заробкі.

Дарэчы, найбольшая розніца паміж прынятымі і звольненымі работнікамі па выніках мінулага года назіралася менавіта ў будаўнічай сферы, дзе колькасць звольненых работнікаў склала 139.868 чалавек, а прынятых — усяго 101.829.

Акрамя таго, скарацілася амаль на 12 тысяч колькасць работнікаў у сферы прамысловасці, у сельскай гаспадарцы — на 9143 чалавекі, у галіне транспарту і сувязі — на 5821 чалавека.

Павелічэнне колькасці работнікаў, паводле даных Белстата, назіралася ў сферы адукацыі, дзе іх колькасць павялічылася на 2222 чалавекі, у галіне аховы здароўя і прадастаўлення сацыяльных паслуг — на 1213, у фінансавай дзейнасці — на 561 чалавека, у сферы гандлю, рамонту аўтамабіляў, бытавых вырабаў і прадметаў асабістага карыстання — на 634 чалавекі.

Гэтая статыстыка відавочна сведчыць пра крызісныя з'явы ў краіне, бо скарачэнне колькасці працуючых у рэальным сектары эканомікі — гэта паказчык яе дэградацыі, а зусім не прагрэсу.

Алег СНОЎ.

СТАЛІЦА

У Мінску затрыманы маршрутчык-наркаман

Затрыманне адбылося ноччу на скрыжаванні вуліц Якубоўскага і Прытыцкага.

Супрацоўнікі ДАІ заўважылі маршрутнае таксі, якое рухалася па дзіўнай траекторыі. Маршрутка мітусілася, перастройвалася з рада ў рад, то газавала, то прытармажвала. Таму і было вырашана яе спыніць. Вадзіцель патрабаванням супрацоўнікаў ДАІ падпарадкаваўся, але на пытанні ўцямна не мог адказаць, блытаўся, не здолеў толкам растлумачыць, куды і адкуль едзе.

Кіроўцу маршруткі даставілі для агляду ў наркалагічны дыспансер. Там і высветлілася, што за рулём быў наркаман і што ў яго на руках — сляды ад уколаў шпрыца. Дзіва, што такі «рулявы» людзей не пакалечыў.

ЛЁС ЧАЛАВЕКА

Наталля ІЛЬІНІЧ:

«Святлана Алексіевіч напярэдадні Новага года даслала мільён рублёў»

Год таму, 27 студзеня, настаўніцу гісторыі з Талькі Пухавіцкага раёна Наталлю Ільініч звольнілі са школы. Сёння яна расказвае аб тым, як жывецца дысідэнтам у Беларусі і што прыемнае можна знайсці ў такім гаротным становішчы.

— Зноў мяняю працу, — так пачалася наша гутарка з Наталляй. — За год змяніла ўжо тры месцы. Апошнім разам — 14 снежня — страціла працу паштальёна. Тры с паловай месяцы разносіла газеты, пісьмы, тэлеграмы, а потым мне паказалі на дзверы, сказалі, што не прайшла выпрабавальны тэрмін. Як быццам бы нейкія асаблівыя якасці патрэбны, каб пошту па вёсках развезці. Ды яшчэ за 600—700 тысяч зарплаты. Жадаючых працаваць паштальёнам няма, чарга каля аддзялення сувязі не стаіць. Але мяне звольнілі. Так спяшалася раённае паштовае начальства, што зрабілі гэта, нават не знайшоўшы мне замены. Прыйшлося начальніцы Талькаўскай пошты самой рабіць маю працу — пасля сваёй асноўнай цэлы месяц вазіла па маім маршруце газеты. Толькі нядаўна знайшоўся чалавек.

— А чаму звольнілі?

— Сітуацыя дзіўная. Маршрут, па якім я развозіла пошту, не кароткі — 16 кіламетраў. Гэта палова Талькі і яшчэ тры маленькія вёскі. І паспець я павінна была за 6 гадзін 25 мінут — столькі аплачвалі, гэта нават няпоўная стаўка. Але пару разоў па суботах, калі было шмат пенсій, у апошнюю вёску, каб давезці штодзённую газету аднаму жыхару, не паспявала: было ўжо вельмі цёмна. І гэты чалавек патэлефанаваў і паскардзіўся… Мяне выклікалі ў раённае ўпраўленне паштовай сувязі, афіцыйна паведамілі, што па кантракце ў мяне тры месяцы выпрабавальны тэрмін і я яго не вытрымала, не справілася. Здаецца, быццам бы чакалі, да чаго прычапіцца... Калі я прыйшла ўладкоўвацца, у РУПС не ведалі, хто я, чаму са школы мусіла сысці, а потым ужо, відаць, даведаліся, хто такая Наталля Ільініч, і пры першай жа магчымасці палічылі за лепшае ад мяне пазбавіцца.

Мяне, калі шчыра, гэта не вельмі засмуціла. Бо праца вельмі цяжкая, фізічна мяне вымотвала, а ні матэрыяльна, ні маральна задаволіць, самі разумееце, не магла. З пошты я сышла са спадзяваннямі, што ў Мінску ў школе знайду месца настаўніка гісторыі альбо настаўніка пачатковых класаў. Усё ж такі гэта быў канец паўгоддзя, другой чвэрці. Я вывучыла вакансіі, пераканалася, што іх шмат: у чатырох сталічных школах патрабаваўся настаўнік гісторыі, яшчэ больш было прапаноў на месца настаўніка пачатковых класаў, я нават выбірала, у якую школу звяртацца, глядзела, каб яна была бліжэй да вакзала: мне было б зручней дабірацца дадому, у Тальку. Але ж сцэнарый заўсёды быў адзін і той жа: бяруць рэзюме, ківаюць галавой, што я іх задавальняю, а назаўтра ўсё мяняецца. Ужо як быццам бы з'яўляюцца іншыя кандыдатуры, і мне адмаўляюць.

— Значыць, вы зноў беспрацоўная?

— Калі зразумела, што шлях у школу для мяне зачынены, з 12 студзеня зарэгістравалася ў падатковай інспекцыі як рэпетытар. Зараз гэта проста: заяву пішаш, адзіны падатак плаціш — і, калі ласка, працуй. Я дала аб'явы ў Асіповічах, Мар'інай Горцы, і ўжо знайшліся вучні. Праўда, нямнога, усё ж такі да цэнтралізаванага тэсціравання засталося мала часу, і амаль усе ўжо рыхтуюцца па сваіх планах. Але спадзяюся, што ў будучым вучні знойдуцца і гэта дасць магчымасць мне існаваць.

— Наталля, можна сказаць, што ўвесь год прайшоў для вас пад знакам «у пошуках працы»...

— Так. Пасля майго ганебнага звальнення са школы працавала летам у Дудутках, у музеі народных рамёстваў навуковым супрацоўнікам і экскурсаводам. Але дабірацца да музея з Талькі нязручна, аж на трох відах транспарту, частку дарогі прыходзіцца ехаць на спадарожных машынах. Летам гэта магчыма, а ў астатні час вельмі цяжка. Таму з 1 верасня, калі ўбачыла абвестку пра вакансію паштальёна ў Тальцы, узрадавалася. Да таго ж у музеі ў мяне была толькі палова стаўкі навуковага супрацоўніка — 350 тысяч. Зразумела, што я сышла.

У жніўні, перад пачаткам 2011—2012 навучальнага года зноў звярнулася ў Пухавіцкі раённы аддзел адукацыі з заявай. Мне адмовілі, сказалі, што вакансій настаўніка гісторыі ў раёне няма. Я папрасілася настаўніцай пачатковых класаў, у мяне і гэта спецыяльнасць ёсць. Аказалася, што ў Свіслачы ў мясцовай школе ў наяўнасці адразу два месцы. Патэлефанавала туды, наступным днём паехала. А калі прыехала, дырэктар спыталася, хто я, адкуль, і, як толькі даведалася, што з Талькі, адразу сказала, што ўжо знайшла настаўнікаў…

Амаль па такім жа сцэнарыі «ўладкоўвалася» ў школу ў Асіповічах. Я зразумела: сістэма па выштурхоўванні няўгодных працуе без збою. Не толькі ў сістэме адукацыі, паўсюдна.

— Як выжываеце? Ведаю, што вы бралі крэдыты, у вас была мара займацца аграэкатурызмам, дабудаваць сядзібу, дзе маглі б спыняцца турысты…

— Дзякуй Богу, самы вялікі крэдыт я ўжо выплаціла. Той, што застаўся, — дробязь. У месяц вяртаю банку па 100 тысяч рублёў. Ільготны крэдыт на аграэкатурызм на 60 мільёнаў, які спачатку ў снежні 2010 года мне зацвердзілі, у 2011-м, пасля звальнення, не далі, адмовілі. Кармлюся з гаспадаркі, назапасіла на зіму садавіны, гародніны, карову трымаю. Але самае галоўнае, што мне дапамагло, — гэта людская салідарнасць, падтрымка і маральная, і матэрыяльная, якую я адчула пасля артыкулаў у «Народнай Волі».

Маштаб салідарнасці стаў для мяне поўнай нечаканасцю. Я прывыкла, што беларусы жывуць кожны сам па сабе. А тут такая згуртаванасць! Я падлічыла, што толькі грашовых пераводаў атрымала 169! Усе квіточкі, паштоўкі, лісты захоўваю як рэліквію, для будучага музея найноўшай гісторыі Беларусі. А колькі было тэлефонных званкоў, лістоў са словамі падтрымкі! Ішлі адусюль, з самых розных куточкаў Беларусі. Святлана Алексіевіч напярэдадні Новага года даслала цэлы мільён рублёў. Некаторыя да гэтай пары шлюць, кожны месяц, відаць, з заробку ці з пенсіі. І толькі гэта дапамагае мне выжыць! Я не зламалася ні фізічна, ні маральна. Я адчувала: тое, што я адстойваю сваю годнасць, не ўсё роўна і іншым людзям. А таму хачу падзякаваць усім, хто дапамог мне маральна і матэрыяльна, каб я змагла прайсці гэтае выпрабаванне. Думаю, што сярод такіх людзей нямала чытачоў «Народнай Волі» і «Нашай Нівы».

Дапамагалі мне і грамадскія арганізацыі, ініцыятывы — «Вясна», «Наш дом», «Салідарнасць», Партыя БНФ — парадай, прававой падтрымкай, адвакацкай кансультацыяй. Для мяне вельмі важна, што грамадская арганізацыя «Таварыства беларускай школы» дапамагае мне не губляцца прафесійна. Запрасілі рэдагаваць настаўніцкі метадычны сайт «Актыўная ацэнка». Гэта такая інавацыйная, папулярная ў свеце навучальная метадыка, якая толькі да нас прыйшла.

Працягваю працаваць над другім выданнем сваёй краязнаўчай кніжкі «Талька і наваколлі», спадзяюся ў хуткім часе перавыдаць.

— Прызвычаіліся жыць без школы, заняткаў, вучняў?

— Дагэтуль не магу без болю пра гэта думаць… Усё роўна спадзяюся, што вярнуся ў школу. Мае судовыя справы па звальненні яшчэ не скончыліся, я абскарджваю рашэнне раённага суда, дайшла да Вярхоўнага. Адказу адтуль пакуль няма, але я спадзяюся, што Вярхоўны суд больш грунтоўна падыдзе да маёй справы.

— А дырэктара школы Наталлю Меркуль, якая вас звольніла, часта сустракаеце?

— Не. Яна ж не з Талькі, прыязджае толькі ў школу. Кажуць, што зараз у школе зацішша, ніякіх праверак, толькі напрыканцы 2011-га была адна — запланаваная. Раённае начальства, відаць, ёй спрыяе… А ў школу я не хаджу. Мне вельмі балюча…

Марыя ЭЙСМАНТ.

ДАВЕДКА «НАРОДНАЙ ВОЛІ»

27 студзеня 2011 года дырэктар Талькаўскай СШ Наталля Меркуль не працягнула працоўны кантракт з настаўніцай вышэйшай катэгорыі Наталляй Ільініч, якая працавала ў школе амаль 26 гадоў.

Дырэктара быццам бы не задаволіла праца Ільініч, настаўніца ж настойвала на тым, што яе звальненне з працы і адмова ў заключэнні новага працоўнага кантракта — гэта палітычна матываванае рашэнне дырэктара, што прэтэнзіі з боку Меркуль узніклі пасля таго, як у Ільініч дома адбыўся вобыск пасля падзей на Плошчы 19 снежня 2010 года.

Наталля Ільініч спрабавала аднавіцца на працы праз суд. Аднак, нягледзячы на сведчанні калег — настаўнікаў Талькаўскай СШ, былых выпускнікоў і бацькоў вучняў, суддзя Пухавіцкага раённага суда Святлана Акуліч ў іску ёй адмовіла, на працы Ільініч не аднавілі.

Увесну мінулага года дырэктар Талькаўскай сярэдняй школы Наталля Меркуль і суддзя Пухавіцкага раённага суда Святлана Акуліч былі ўнесены ў спіс беларускіх чыноўнікаў, якім забаронены ўезд у краіны ЕС за пераслед па палітычных матывах настаўніцы гісторыі Наталлі Ільініч.

ПРИЯТНОГО АППЕТИТА!

Алла МАЛАХОВА:

«Каша — это поцелуй для желудка…»

На днях врачи, ученые и чиновники думали, как сделать питание белорусов более дешевым и одновременно повысить его качество. Сговорились на том, что нужно пить больше молока…

Бульон опасен, а шпроты убивают?

Специалисты бьют тревогу — питаться нужно безопасно! Причем безопасная еда для взрослых и детей — понятия не всегда совместимые…

«Для детей еда должна быть щадящей по химическому составу, — рассказала заведующая отделением гигиены детей и подростков Республиканского центра гигиены, эпидемиологии и общественного здоровья **Алла Малахова**. — *В школах, детских садах и других детских учреждениях вы никогда не встретите в меню сладкие газированные напитки, чипсы и сухарики, сыровяленые колбасы. Запрещено использовать овощные и рыбные закусочные консервы — они очень жирные».*

Угостить своего ребенка бутербродом со шпротами или килькой в томатном соусе — значит подвергнуть его здоровье опасности, напоминают специалисты. В список запрещенных для детей продуктов уже давно попали кофе, комбижиры, уксус и острые приправы. Даже с бульоном нужно быть осторожным — не варить его на костях.

«Нельзя кормить детей жирным мясом, — продолжила специалист. — *Говядина, субпродукты и курятина должны быть не ниже первого сорта».*

Колбаса — друг человека

«Каждый год мы отмечаем, что белорусы едят все меньше овощей, рыбы и почему-то молочных продуктов, несмотря на их относительную ценовую доступность, — заявила старший научный сотрудник отдела гигиены питания Республиканского научно-практического центра гигиены **Наталья Цемборевич**. — *И все это происходит на фоне избыточного потребления продуктов с большим количеством сахара, соли, насыщенных жиров».*

Если слова специалистов ввели вас в ступор — не отчаивайтесь. Не нужно совершать набеги на ближайшие села в надежде найти экологически чистые продукты и потчевать 18-летнего оболтуса протертыми кашками. В магазинах без труда можно найти продукты с пометкой «для детей» и указанием возрастной группы.

Еще не забывайте, что ребенок должен выпивать не менее 500 граммов молока. Кстати, развенчали ученые миф и о вреде вареных колбас и сосисок.

«Потребление колбас нужно ограничивать, но вовсе не потому, что они — «яд», — заметила Алла Малахова. — *Все, что допущено в продажу, — безопасно, но польза, которую вы получите от одной сосиски и от одной отбивной, совершенно разная».*

Правда, и цена у килограмма сосисок и качественной говядины совершенно разная…

Пирожок или жизнь

В большинстве белорусских семей родители скорее сами перестанут есть, чем ограничат в чем-то свое чадо. Ученые советуют поумерить пыл в борьбе за сытость своих детей. В Беларуси все больше малышей страдают от лишнего веса, а здесь недалеко и до диабета второго типа. Только в Минске 14% детей имеют избыточный вес и около тысячи больны приобретенным диабетом.

Прежде чем накормить ребенка тем, что нашлось в холодильнике, стоит подумать о том, что именно в детстве у человека формируются особенности пищевого поведения, которые сохраняются на всю жизнь.

«Помню, как в одной школе на моих глазах старшеклассник купил девять пирожков и съел их одним махом, — с улыбкой вспомнила Алла Малахова. — *На чай ему денег уже не хватило. Дети любят сладкое, и сложно проследить за тем, что они едят в школьных буфетах. Но если вы видите, что ваш ребенок пошел в школу и начал «пухнуть», будьте уверены:- все карманные деньги он спускает на булочки».*

Работники школьных столовых, зажатые в строгие рамки директив и указаний, стремятся сделать полезной даже самую вредную пищу. Например, пирожки делают с низкокалорийными и полезными капустой, яблоком, черносливом. Но разве может ребенок вырасти здоровым на школьном подножном корме, если на ужин родители потчуют его дежурными сосиской и макаронами?

«Основная забота о том, что есть ребенку, лежит все-таки на плечах родителей, — напомнила исполняющая обязанности начальника отдела организации общественного питания Министерства торговли **Валентина Демиденко**. — *Дети были бы готовы есть только сосиски, а их нужно приучать к горячему питанию. Приходится вести профилактические беседы с родителями. Ведь ребята не хотят есть в столовой котлету с кашей, им нужны сосиски!»*

К слову, нельзя назвать список продуктов, из которого должно состоять меню ребенка. Питаться нужно максимально разнообразно, причем всем — и взрослым, и детям. Лучше отдавать предпочтение свежим продуктам: незамороженному мясу, немаринованным овощам, фруктам. Дорого? Есть и более простой и доступный выход…

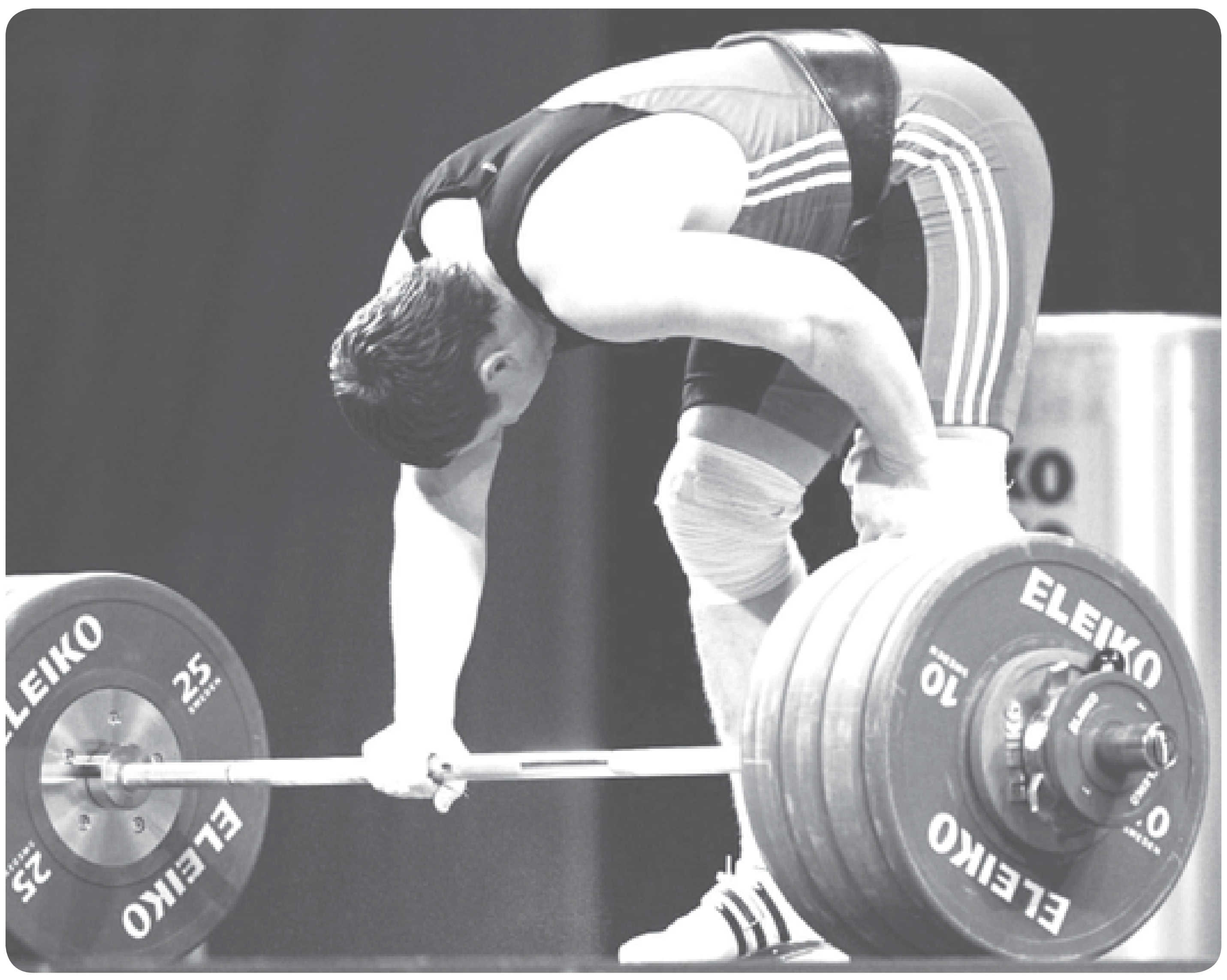
«Одна моя знакомая — врач — сказала: каша — это поцелуй для желудка», — заметила Алла Малахова.

Мария МАЛЕВИЧ.

Народная Воля http://www.nv-online.info
31 СТУДЗЕНЯ 2012 г.

Развал

О проблемах и перспективах белорусской тяжелой атлетики на страницах «Народной Воли» решил высказаться заслуженный тренер СССР и БССР, заслуженный деятель физической культуры БССР, судья международной категории, кавалер многих орденов и медалей ***Павел ЗУБРИЛИН.***

Мое имя хорошо известно специалистам и любителям тяжелой атлетики на всем постсоветском пространстве и за рубежом. В соответствии с приказом тогдашнего министра спорта А.Григорова (и, насколько известно, этот приказ никто не отменял) я являюсь членом Консультационного совета и вместе с олимпийским чемпионом Леонидом Тараненко курирую развитие этого вида спорта в стране. На протяжении последних лет выступаю не только с критикой, но и с конкретными рекомендациями по подготовке национальной команды к Олимпийским играм 2012 года в Лондоне. А теперь, как говорится, по поводу…

Перед чемпионатом мира-2011 я лично ходил на прием к министру спорта и рассказывал ему, что тяжелая атлетика в Беларуси разваливается. Она попала в беду. Не работает федерация, тренерский штаб использует в своей работе неправильные методы работы со спортсменами, есть вопросы по использованию денежных средств, развитию материальной базы… Говорил, что за время нахождения у руля национальной команды главного тренера А.Гончарова мы имеем 14 положительных допинг-проб! В команде неоправданно большое количество травмированных спортсменов. Отсутствует планомерная воспитательная работа, до конца не решены вопросы сбалансированного питания в сборной и т.д., и т.п. Кроме этого, я предложил ряд конкретных мер по выходу из сложившейся ситуации. Думаю, более 90 процентов специалистов и любителей тяжелой атлетики согласятся со мной в том, что нынешнее руководство команды отбросило белорусскую тяжелую атлетику на десятилетие назад, хотя сразу же хочу оговориться, что очень уважаю и люблю всех спортсменов. Это они завоевывают славу нашей стране!

Итоги выступления сборной Беларуси на прошлогоднем чемпионате мира в Париже обсуждались достаточно активно. И любителями спорта, и специалистами. Я получил более ста телефонных звонков. И почти у всех одни и те же вопросы: что случилось с белорусской тяжелой атлетикой? Где длинная скамейка запасных? Почему не перевели А.Гончарова на должность старшего тренера, как это предлагали многие известные специалисты? Например, в своей статье «На медали Лондона могут претендовать трое» двукратный олимпийский чемпион А.Курлович отметил, что на олимпийские награды могут претендовать три спортсмена, у которых есть личные тренеры. По индивидуальным планам личных тренеров штангисты и занимаются. А.Курлович, тактичный и грамотный человек, в конце статьи свел роль нынешнего главного тренера к тому, что он должен помогать тренерам и спортсменам. И всем специалистам стало ясно, что у нас нет главного тренера как лидера, который обладает передовой методикой подготовки к завоеванию медалей на международной арене. Все это делают личные тренеры. Пускай бы и А.Гончаров подготовил своего воспитанника и поставил его на пьедестал. А учить А.Арямнова, А.Новикову и других, как надо поднимать штангу, не надо. Они и так прекрасно это делают. Кстати, своего соратника по сборной СССР поддержал и другой олимпийский чемпион по тяжелой атлетике Леонид Тараненко, который в статье «Помост Лондона в тумане» сказал, что итоги работы мужской национальной команды за год не радуют. Завоевание четырех лицензий — это просто аванс, и на данный момент везти в Лондон некого, кроме А.Арямнова.

А вот слова чемпиона Европы среди молодежи Александра Макаренко: *«Незадолго до чемпионата мира были травмы. Многие не успели до конца восстановиться и набрать оптимальные кондиции. Такое нередко случается, когда стараешься быстрее войти в боевой ритм, а в итоге вновь получаешь повреждение. Этот год в плане травм был для всех очень тяжелым».* Я не знаком с этим молодым человеком, но это искренний, честный и профессионально правильный ответ. Почему ребята не смогли восстановиться к форуму? Почему вновь и вновь получали травмы? Это уже вопросы к главному тренеру сборной. Потому что, чтобы не ломались спортсмены, должна быть поставлена техника выполнения упражнений.

Первоначальный государственный заказ на Игры в Лондоне для нашей тяжелой атлетики был такой — 10 лицензий (4 женских, 6 мужских) и 5 медалей. Все это обсуждалось на Олимпийском собрании в апреле 2010 года. В медальном плане рассчитывали на А.Новикову, А.Арямнова, А.Рыбакова, С.Лагуна, Е.Глазкову. Как же могло случиться, что через 1,5 года на определяющем чемпионате мира перед Олимпийскими играми мы завоевали 8 лицензий вместо 10 и только одну медаль в олимпийской программе (сумма двоеборья)? К тому же это сделал тандем — целеустремленная А.Новикова и ее личный тренер. Так что тренерский штаб сборной к этой победе не имеет никакого отношения. Где результат работы главного тренера? Где медали? Где длинная скамейка запасных, о которой А.Гончаров публично заявлял? Или все это слова, фикция?

Так что же происходит на самом деле? Известный белорусский специалист В.Шарий пригласил из России супертяжеловеса Михаила Кокляева. Последний мог реально претендовать на серебряную или бронзовую медаль на Играх. Но это не ученик А.Гончарова. И в итоге переход не состоялся. К сведению читателей: Михаил Кокляев в ноябре 2011 года выиграл Кубок России, подняв в сумме двоеборья 448 килограммов. Второй результат в мире! Это могла быть наша олимпийская медаль. Претендента на медаль, серебряного и бронзового призера последних чемпионатов мира в весе 85 кг С.Лагуна тоже не уберегли. Уже стали известны подробности его гибели, ясно, что была большая недоработка в организации тренерами воспитательного процесса. Претендент на медаль, серебряный призер двух последних Олимпиад А.Рыбаков после травмы находится сегодня не в оптимальной форме (7-е место на чемпионате мира). Претендентка на медаль Е.Глазкова (Шкуратова) поймана на допинге, и ее дисквалификация заканчивается в апреле 2012 года — за два месяца до Олимпийских игр. Такая пауза никому на пользу не идет. С претендентом на золотую медаль А.Арямновым ни А.Гончаров, ни федерация так и не нашли общего языка, хотя давно пора.

Так о какой длинной скамейке запасных может идти речь? Может быть, кто-то просто блефует, чтобы сохранить свою должность и зарплату? За что, за какие результаты? Например, за какого конкретно спортсмена уже более трех лет получает зарплату старший тренер команды В.Короткин? Его ученица Е.Шкуратова дисквалифицирована на четыре года за допинг и нигде на международных соревнованиях не имеет права выступать. За что получает зарплату главный тренер А.Гончаров, если его личный ученик А.Рыбаков три года нигде не выступал? Может, за 12-е место А.Батюшко или 21-е место Жерносека на последнем чемпионате мира? За что получают зарплату врач и массажист команды? Мы — такая богатая страна, чтобы за такие результаты платить такие деньги? Где же справедливость? Почему остальные тренеры получают в 20 раз меньше (от 600 тысяч до 1,5 миллиона)? Раздавать обещания — не мешки таскать. Вот почему многие специалисты (особенно молодежь) уходят с тренерской работы. Пускай бы контрольно-ревизионное управление Минспорта проверило табели на зарплату за последние три года в мужской сборной команде по тяжелой атлетике. Было бы хорошо, если бы к этому подключился и Комитет государственного контроля. Кто конкретно и за какие результаты получал? По финансированию мужской команды хочу задать несколько вопросов и нашей федерации. Почему не контролируется график и количество проводимых сборов? Всем специалистам понятно, что к первенству Европы достаточно трех месяцев сборов, к чемпионату мира — четырех месяцев. Итого — семь месяцев. А наши атлеты находятся на сборах 365 дней в году. Почему я затронул этот вопрос? Потому что денежные средства за пять месяцев можно использовать по-другому.

Например, трудом многих людей был организован и проводился на протяжении многих лет Международный турнир, посвященный памяти Героев обороны Брестской крепости. Но вот уже два года его не проводят. Не заслужила этого брестская земля? Рядом с Брестом — страны, которые славятся своими традициями в тяжелой атлетике. Польша, Германия, Венгрия, Украина… Проводя турнир, мы бы не только укрепляли связи, но и наши спортсмены приобретали бы незаменимый опыт международных соревнований. Брестская земля родила и вырастила олимпийского чемпиона Л.Тараненко. Почему федерация об этом не думает? И почему отменен Международный турнир на призы чемпиона Европы Е.Новикова, который проводился более 35 лет? Через этот турнир в большой спорт вышло очень много знаменитых белорусских тяжелоатлетов. Все олимпийские чемпионы Республики Беларусь принимали в нем участие. Но нынешняя федерация вместо того, чтобы популяризировать тяжелую атлетику и собрать в очередной раз специалистов для обмена опытом, не смогла профинансировать его проведение. Зато организовала и профинансировала непонятные предновогодние сборы национальной команды в ОСК «Стайки». В то время как практически вся национальная команда находилась в отпуске. Главные претенденты на медали Олимпийских игр — А.Новикова, А.Арямнов, И.Кулеша — находились на восстановительном сборе в Египте. Так для кого проводился сбор? Для «длинной скамейки» или главного тренера?

Не хочу, чтобы подумали, будто бы я хочу свести с кем-то личные счеты. У меня нет личной обиды ни на конкретных тренеров, ни на спортсменов, ни на работников федерации или Министерства спорта. И, если бы в этот период у руля сборной был не А.Гончаров, а любой другой тренер, я, повинуясь долгу и преданности тяжелой атлетике, поступил бы точно так же. Потому что молчать нельзя, когда тяжелая атлетика попала в беду.

И еще. Сегодня я от имени любителей тяжелой атлетики Беларуси хотел бы обратиться к Андрею Арямнову: *«Андрюша, мы уважаем и любим тебя. Желаем тебе, твоей доченьке, жене и матери всех благ! Болеем за тебя. Чтобы доказать свою правоту и справедливость, ты должен выйти на помост Лондона и выиграть золото Олимпиады. Для этого нужно будет фактически установить три новых мировых рекорда. Но ты способен и на это. Мы верим в тебя!»*

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Павел МАЛАШЭВІЧ: «Асноўныя перамогі ў Азаранкі яшчэ наперадзе»

— Незабыўны турнір! — кажа мой суразмоўца. — Я дапамагаў усім нашым тэнісістам, хоць большую частку часу праводзіў з Максам Мірным. З Вікай Азаранка, скажам так, шчыльна працуе яе асабісты ўрач Жан-П'ер Бруер. Сам ён — француз, праўда, нейкі час працаваў у Вялікабрытаніі з вядучымі спартсменамі. Я больш кантактаваў з ім, чым з самой Вікторыяй, хоць з ёй таксама бачыліся кожны дзень. З Бруерам мы абмяркоўвалі выключна прафесійныя пытанні, і я стараюся на такіх спаборніцтвах быць максімальна карысным, бо работа з любым спартсменам — яна камандная. Урачы любяць абмяркоўваць нейкую праблему.

— Жан-Поль Бруер — добры спецыяліст?

— Лічыцца адным з лепшых на тэнісным туры. І, скажам так, не з танных. Спецыяліст каласальнага ўзроўню, у якога ёсць чаму павучыцца!

— Французу плаціць сама спартсменка?

— Так, Вікторыя аплачвае работу сваёй каманды з уласнай кішэні. З ёй пастаянна знаходзяцца трэнер і доктар, перыядычна — трэнер па фізічнай падрыхтоўцы. Пры гэтым урач з'яўляецца адначасова і масажыстам, і фізіятэрапеўтам, і псіхолагам, і дыетолагам…

— Ці дарагія былі білеты для балельшчыкаў на турніры?

— Іх кошт даходзіў да некалькіх соцень долараў — у залежнасці ад значэння матча, часу яго правядзення і бокса, у якім будзеш сядзець. Натуральна, што на фіналы білеты самыя дарагія. Я асабіста бачыў вялізныя чэргі за квіткамі.

— Якія ўвогуле ўражанні ад турніру ў Аўстраліі?

— Для мясцовых жыхароў — гэта самае сапраўднае свята з багатымі традыцыямі. Тым больш што гэты турнір быў юбілейным, сотым! Упершыню такія спаборніцтвы ў Мельбурне прайшлі яшчэ ў 1905 годзе. Самі аўстралійскія балельшчыкі любяць падтрымліваць спартсменаў вельмі эмацыянальна, таму для Вікі было вельмі важна, каб гэта не адцягвала ўвагу падчас гульні і публіка яе не заводзіла. Але ў апошні час Вікторыя нашмат лепш спраўляецца са знешнімі перашкодамі і кіруе сабой. Гэта таксама вельмі вялікі фактар у росце спартсменкі.

— Як адзначаюць балельшчыкі, у Азаранкі раней і на самай справе даволі часта можна было назіраць "псіхі" падчас гульні…

— Калі паназіраць за элітнымі тэнісістамі свету, то ўсе яны неадназначныя людзі. Пачынаючы ад вядомага Макінроя і заканчваючы сучаснымі тэнісістамі. Мала спартсменаў, якія знешне абсалютна спакойныя. Нават сярод мужчын, не кажучы ўжо пра жанчын. Увогуле, я лічу, для тэнісістаў галоўная праблема — спалучэнне фізічнай, псіхічнай і духоўнай раўнавагі. Спартсмен павінен "саспець". Я лічу, напрыклад, што асноўныя перамогі ў Азаранкі яшчэ наперадзе. Яна яшчэ фарміруецца. І адзін з самых цяжкіх перыядаў — праверка чалавека, калі той робіцца першым у свеце. Усе пасля гэтага чакаюць не толькі перамог, але перамог заўсёды і ўсюды. Вельмі складана забрацца на вяршыню, але яшчэ складаней там утрымацца. Не зламацца псіхалагічна. Вось вядомы Федэрэр прайграў у паўфінале, але сказаў, што не трэба рабіць з гэтага трагедыю. За турнірам — новыя турніры, новыя рэйтынгі.

— Можна сказаць, што зараз Вікторыя Азаранка на піку сваёй спартыўнай формы?

— Я ўпэўнены, што ў тэнісе яна сказала яшчэ далёка не ўсё з таго, што патэнцыяльна можа. Яе магчымасці такія, што мы нават сабе не ўяўляем.

— На здароўе не скардзілася?

— Фізічная форма была ў норме. Інакш не было б такога выніку.

— У фінале і Віка Азаранка, і Марыя Шарапава парадавалі балельшчыкаў сваімі крыкамі. Крычаць на корце — гэта для жанчын-тэнісістак норма? Дапамагае падчас гульні?

— Я скажу, што на кортах крычыць добрая палова спартсменаў. Нехта цішэй, нехта гучней… І не заўсёды з'яўляецца дыскамфорт ад крыку. Хтосьці пачынае так стагнаць, што робіцца не па сабе. Тая ж Марыя Шарапава… Але забараніць чалавеку крычаць немагчыма, і, думаю, такой дурной забароны не з'явіцца. Гэта своеасаблівасці арганізма. Калі хтосьці думае інакш, то я парэкамендаваў бы чалавеку ўзяць і паспрабаваць падняць нейкую вялікую вагу са спакойным выразам твару. Паглядзім, што атрымаецца. А спартсмены атрымліваюць падчас гульні такія вялізныя нагрузкі, што, здараецца, не кантралююць сябе. Яны сканцэнтраваны на матчы.

— Якое харчаванне на турніры было ў той жа Азаранкі, іншых спартсменаў? Гэта ж, напэўна, таксама мае вялікае значэнне…

— У Вікі ёсць спецыяльная дыета, якую складаюць спецыялісты ў вобласці дыеталогіі і якой яна прытрымліваецца. Хоць арганізатары турніру паклапаціліся, каб для спартсменаў не было ніякіх нязручнасцяў. Пры жаданні ім прадастаўляўся вялікі выбар прадуктаў. Давалі талоны на харчаванне, калі хто жадае дадаткова ўзяць гарачыя ці халодныя стравы, напіткі, снэкі, ёгурты. Пры гэтым усюды былі папярэджанні і спісы прадуктаў, якія могуць выклікаць алергічныя рэакцыі. Арахісавае масла, кунжут, некаторыя віды рыбы… Але задача любога спартсмена — мець той рацыён харчавання, які для яго зручны і звыклы. За гадзіну-дзве да гульні звычайна лёгкая ежа — макарона, сандвічы, садавіна… П'юць спецыяльныя энергетычныя напоі.

— А клімат у Аўстраліі складаны?

— Спецыфічны, бо там вельмі моцная сонечная актыўнасць. Побач азонавая дзірка, таму на сонцы можна згарэць імгненна. У Аўстраліі ультрафіялетавая абарона ёсць нават у зубной пасце, мыле, крэмах для галення… Некаторым еўрапейцам на турніры даводзілася складана.

— Дзе жылі спартсмены?

— У афіцыйных гатэлях, хоць да гэтага ніхто не прымушаў. Мы, напрыклад, жылі побач з кортамі — дзесяць хвілін да іх пехатой. Віка жыла таксама ў гатэлі, Макс Мірны размясціўся ў суседнім.

— Ахова ў яе была?

— Мясцовая служба бяспекі. Да таго ж у гасцініцу без электроннай карткі чалавек не пройдзе. Нават у ліфт не патрапіш.

— У вольны час спартсмены чым займаліся?

— Яго было зусім мала. Трэніроўкі, матчы, час для аднаўлення арганізма… Тая ж Віка старалася раней легчы спаць, хоць гісторыя ведала выпадкі, калі асобных спартсменаў (не буду называць прозвішчы) бачылі напярэдадні адказных матчаў у начных клубах. Але гэта хутчэй выключэнне, чым правіла. Для таго каб знаходзіць сілы яшчэ і на начныя гулянні, трэба мець здароўе, прабачце, як у каня. Такія спартсмены звычайна маюць кароткую кар'еру.

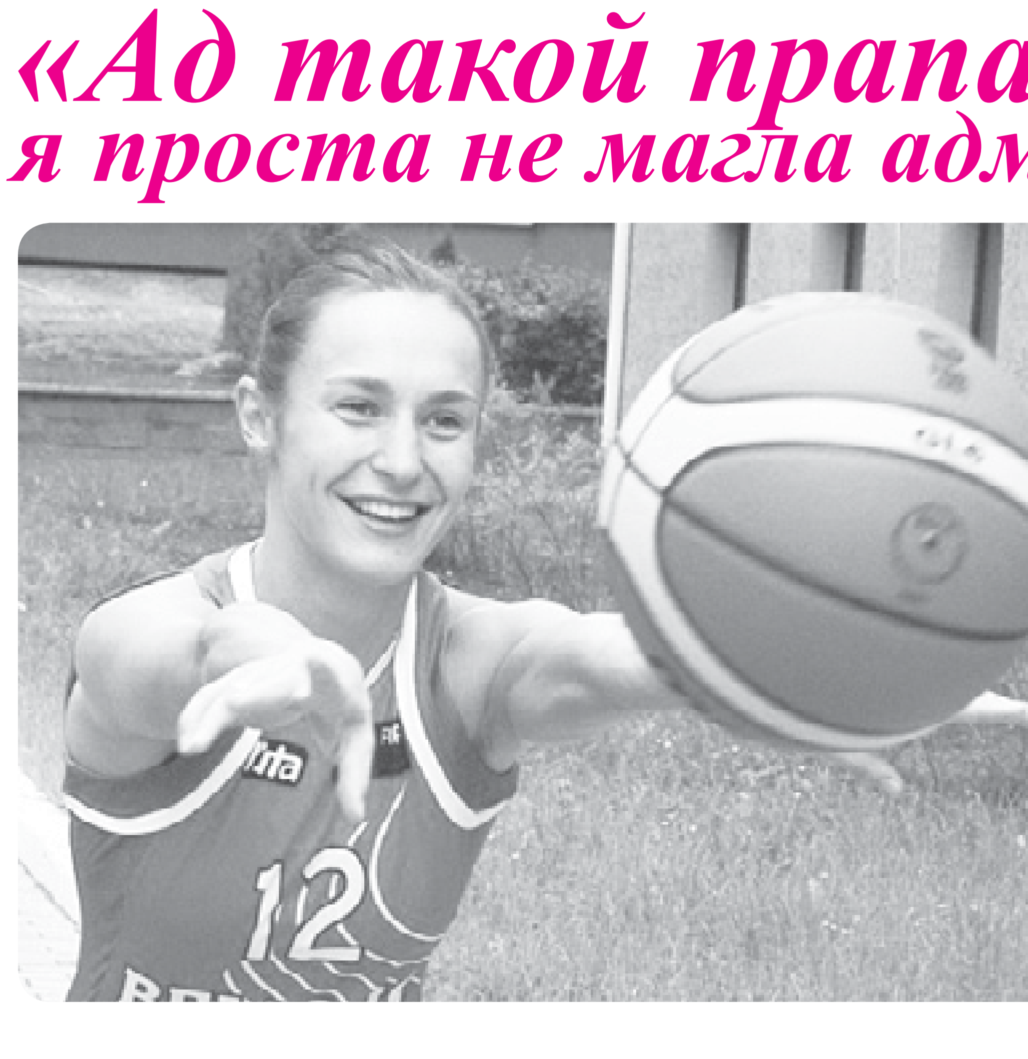
— Што, і ў акіяне не пакупаліся?

— Ні ў якім разе! Акіян там вельмі небяспечны, так што не хацелася рызыкаваць ні сабой, ні спартсменамі. За два тыдні тры разы ў паведамленнях навін па тэлебачанні інфармавалася пра нападзенні акул на сёрфераў. Тым больш там у вадзе акрамя акул і іншага "дабра" хапае — мядуз, змей, аб каралы можна параніцца. Хоць пляжы ў Аўстраліі вельмі шыкоўныя, і мясцовыя жыхары шкадавалі, што мы не жадаем іх пабачыць. Але кожнаму сваё. Для кагосьці знаходжанне ў Аўстраліі — адпачынак, для кагосьці — цяжкая работа, якую Вікторыя Азаранка выканала проста бліскуча!

Алесь СІВЫ.

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Наталля МАРЧАНКА: «Ад такой прапановы я проста не магла адмовіцца»

Вядомая баскетбалістка зборнай Беларусі Наталля МАРЧАНКА перайшла ў… футбольны клуб БАТЭ.

— Спачатку хацелася скрыху адпачыць пасля складанага чэмпіянату Еўропы, таму ўзяла творчы адпачынак, — распавяла Наталля goals.by. — Доўга думала, чым бы заняцца, пакуль не паступіла прапанова, ад якой я проста не магла адмовіцца. Анатоль Анатольевіч Капскі (*старшыня праўлення барысаўскага футбольнага клуба БАТЭ. —* **Аўт.**) запрасіў на работу ў БАТЭ... Зараз я знаходжуся на стадыі звальнення з Міністэрства спорту. Гэта займе пэўны час. Але з Анатолем Анатольевічам мы ўжо ўсё абмеркавалі, і я пачала работу ў клубе. Зараз я з'яўляюся памочнікам старшыні праўлення, выконваю яго даручэнні. Да таго ж актыўна дапамагаю дачцэ Анатоля Анатольевіча — Алесі Капскай — у знешнеэканамічнай дзейнасці.

Па словах Наталлі Марчанка, у баскетбол яна, хутчэй за ўсё, ужо не вернецца. *«Ні ў якім разе не хочацца сядзець на двух крэслах, а сумяшчаць такія розныя заняткі не атрымаецца,* — кажа яна. — *Усе сілы скіраваны на іншую работу, хоць у жыцці ўсякае здараецца… Натуральна, калегі па зборнай не ў захапленні ад майго рашэння. Але, з іншага боку, «старая гвардыя» каманды паставілася да такой перамены з разуменнем. Па меншай меры — не асуджалі. Баскетбол — гэта яркая старонка ў маім жыцці, і яе нікуды не выкінеш. Было шмат белых плямаў, зборная застанецца ў душы назаўсёды… Лічу, што пакінула частку сябе ў баскетболе, у нацыянальнай камандзе».*

Застаецца толькі пажадаць Наталлі поспехаў на новым полі дзейнасці. Няхай у яе ўсё атрымліваецца гэтак жа, як і на баскетбольнай пляцоўцы!

Алесь СІВЫ.

ТЫМ ЧАСАМ

Жаночую зборную Беларусі па баскетболе можа ўзначаліць літоўскі спецыяліст Рымантас Грыгас.

Нагадаем, што напрыканцы мінулага года галоўны трэнер беларускай нацыянальнай жаночай каманды Анатоль Буяльскі, пад чыім кіраўніцтвам зборная дасягнула высокіх вынікаў, заявіў аб тым, што пакідае сваю пасаду. У хуткім часе адстаўка была прынята.

Зараз, па інфармацыі pressball.by, жаночая зборная Беларусі вельмі блізкая да таго, што яе ўзначаліць літовец Рымантас Грыгас. У бліжэйшы час Грыгас і Федэрацыя баскетбола Беларусі могуць заключыць дамову. Усяго ў спісе прэтэндэнтаў на гэтую пасаду было каля паўтара дзясятка прозвішчаў.

На ўзроўні нацыянальных каманд Грыгас яшчэ не працаваў. Літоўскі спецыяліст пацвердзіў факт перамоў з Федэрацыяй баскетбола Беларусі, але кажа, што канчатковага рашэння яшчэ няма. «Шукаем варыянты, якія задавальнялі б абодва бакі», — патлумачыў ён.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск,
вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная:
тэл. (017) 3286871.
Тэл./факс рэкламнага аддзела:
(017) 3286904, 3286906
nv@promedia.by
http://www.nv-online.info http://twitter.com/narodnaya_volya

ISSN 2071-9647

Падпісныя індэксы:
63222, 632222
Заснавальнік і галоўны рэдактар
Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, правы ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні РУП «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/0494179 ад 03.04.2009. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 30.01.2012 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 28170 экз. Заказ №460.